

Šola v naravi

CENTER ŠOLSKIH
IN OBŠOLSKIH
DEJAVNOSTI

Izdajatelj

CENTER ŠOLSKIH IN
OBŠOLSKIH DEJAVNOSTI

Frankopanska ulica 9
1000 Ljubljana
Slovenija

E-naslov: info@csod.si

Spletna stran: www.csod.si

Telefon: 01 2348 601

Odgovorna oseba

Branko Kumer, direktor CŠOD

Avtorji vsebine

Vodje, učitelji in inštruktorji CŠOD

Avtorji fotografij

Hrastel Milena, Marišek Gregor, Volkar Damjan, Kuzmin Aleksej, Jerič Kovač Marina, Smolej Barbka, Franjič Robert, Leskovec Jana, Drole Ivo, Rejc Tina, Ukmar Eva, Tajzel Metka, Mlakar Matej, Kotnik Mina, Mlakar Gašper, Leskovec Jana, Cankar Gregor, Kodrin Matej, Penec Jure, Košir Tanja, Vertelj Mateja, Janc Aleksandra, Bajec Maja, Jug Snežana, Turnšek Nada, Radosavljevič Robert, Dolinar Novak Klavdija, Fratina Rok, Zakrajšek Katarina, Lindič Martin, Kragelj Tomaž, Križnič Čebren Polona, Ažman Mojca, Demšar Mojca, Planinc Nataša, Kačar Gašper, Mavec Mateja, Malečkar Franc in ostale fotografije iz arhiva organizacijskih enot CŠOD

Naslovnica

Matej Mlakar

Uredniška skupina

Irena Kokalj, Klavdija Dolinar Novak,
Peter Vervega, Marina Jerič Kovač, Tomaž Petek,
Erika Melihen

Oblikovanje

Design Demšar, d.o.o.

Pozdravljeni prijatelji!

Učenje na prostem je širok izraz, ki posamezniku ponuja odkrivanje, eksperimentiranje, spoznavanje in povezovanje pridobljenih znanj in spretnosti z naravnim svetom ob hkratnem vključevanju zavedanja in odgovornega odnosa do trajnostnega razvoja. Učenje na prostem preoblikuje znanja, spretnosti, odnose in vedenja ter se odrazi v osebni in socialni koristi posameznika, družine, družbe in planeta.

Za vse, ki se šolajo, je učenje na prostem obogatitev, ki omogoča učenje zunaj zaprtih prostorov učilnice in ponuja možnost, da neposredno in posredno krepijo veščine učenja. Današnja šola je prostor, kjer se med mladimi splete nevidna mreža odnosov in kjer spoznajo množico novih znanj, tehnologij in praks, ki se smiselno povežejo zunaj šolskih učilnic ali – kot trdimo v CŠOD – v najboljši učilnici na svetu, v *naravi*. Ko zapustimo šolske prostore, nam narava ponudi priložnost svobode gibanja, spontanega učenja, skupnega reševanja problemov in neomejenega mišljenja.

Vabim vas, da prelistate in spoznate priložnosti doživetij na 25 lokacijah po vsej Sloveniji in v številnih enodnevnih programih, ki so razpršeni po vsej naši čudoviti državi. Ponujamo vam naravoslovna raziskovanja, spoznavanje slovenskih kulturnih in naravnih znamenitosti, kulturne in tehnične dneve, sproščanje ob nordijski hoji, kolesarjenju ali v pustolovskem parku, smučanje, plavanje, jahanje, jadrnanje, supanje, plezanje in za nadarjene tudi raziskovanje. Skratka, prepričani smo, da lahko vsakdo najde nekaj zase.

Upam, da boste ob prebiranju ponujenih možnosti preživetja in doživetij v naravi našli tudi priložnost zase. Če se vam porodi kakšna ideja, jo, prosimo, sporočite tudi nam in potrudili se bomo, da bomo v prihodnje skupaj našli čim bolj zanimive rešitve.

Z željo, da ostanete naši gostje tudi v prihodnje, vam želimo uspešen zaključek šolskega leta. Vabljeni.

Branko Kumer
direktor CŠOD

SPOŠTOVANI UČITELJI ŠOL!

Ob predstavitvi pedagoškega kadra ČŠOD nikakor ne smemo pozabiti na stalni del naših ekip, ki jih zapolnite učitelji šol, spremljevalci otrok. Mnogi ste v teh letih dodobra spoznali ČŠOD in njegov sistem delovanja, mnogi ste z nami navezali vezi, ne samo na profesionalni ravni. Mnogi se veselite prihodov k nam zaradi možnosti, ki jih pedagoškemu procesu nudi pouk v naravi ter prijetna doživetja in aktivnosti v naravnem okolju. Včasih se hudomušno muzamo ob pripovedi, da vam kolegi v slovo ob odhodu izpred šole rečejo: «Lepo se imejte na počitnicah.» Nekateri pa imate zaradi različnih vzrokov celo pomisleke za prevzem te vloge.

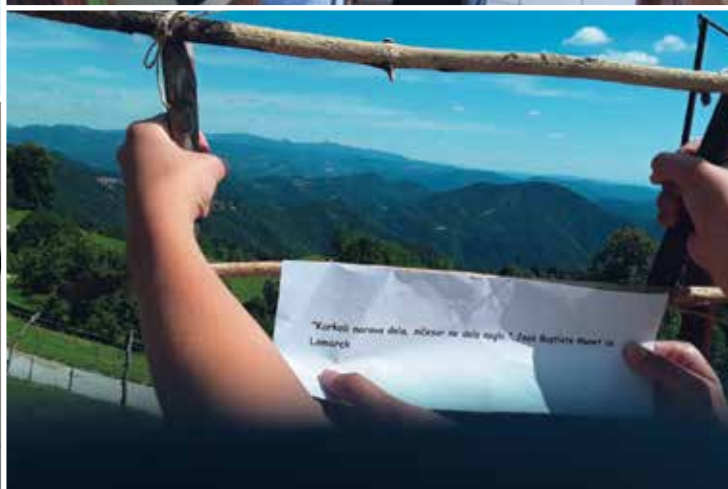
V zahvalo vsem sodelujočim želimo zapisati, da učitelji šol prevzimate veliko odgovornost, ker se z učenci podate v njim nov in neznan svet, ki zahteva stalne prilagoditve, kot jih življenje v resnici zahteva od vsakega izmed nas. Že pred prihodom k nam je potrebno urediti cel kup papirologije in seveda najpomembnejše – uskladiti ČŠOD ponudbo in učne načrte šole, pripraviti opremo, reševati socialne stiske, zdravstvene zahteve, predstaviti prednosti šole v naravi staršem, urediti prevoz ... Skrbne priprave vam in nam olajšajo izvedbo tedna.

In ko ste enkrat v ČŠOD, so izziv tako otroci, kot teren. Učitelji šol imate na terenu pomembno vlogo pri zagotavljanju varnosti otrok, spodbujanju pri delu in v primeru nezgode tudi intervencijo skupaj s ČŠOD ekipo. V nočnem času se je včasih treba posvetiti jokajočemu otroku zaradi domotožja, včasih se rešujejo celo neznane stiske otrok, ki se v šoli ne pokažejo, pa nesoglasja in spori, prve zaljubljenosti ... Sodelujete tudi pri izvedbi programa, saj kot strokoven kader poučujete smučanje, tek na smučeh, samostojno izpeljete popoldanske ure ali večerne ure programa. Vse je odvisno od naše kadrovske zasedbe ali celo nenađejanih situacij, ki jih poznate tudi v šoli. V zadovoljstvo učiteljev mentorjev in otrok, ki se pripravljajo na različna šolska tekmovanja, tudi v naših domovih organizirate preizkuse znanja z vso odgovornostjo. Skupaj z nami se trudite izpeljati šolo v naravi strokovno in na nivoju, kot

ga zahteva učni proces. Hvala vam za soustvarjanje znanja, srečnih trenutkov, zmag ob rešenih težavah in lepih spominov, ki otroke spremljajo tudi v zrelem obdobju. Po vseh letih delovanja ČŠOD k nam prihajate tudi učitelji, ki ste kot otroci obiskali katerega izmed naših domov ali dnevnih centrov in kot nam je enkrat dejala učiteljica šole: »Sedaj sem se preizkusila v obeh vlogah, in mi je popolnoma jasen pomen ČŠOD.« Hvala, ker dopolnjujete naše pedagoške ekipe in skupaj z nami širite šolski prostor.

Prepogosto mislimo, da so v šoli v naravi najbolj pomembne učne vsebine. Otroke pa od jutra do večera zaposluje in razveseljuje še vse kaj drugega ... jutranje bujenje in opazovanje sončnega vzhoda, telovadba, umivanje in tuširanje, igre in druženje v prostem času, pa okusni obroki od zajtrka, malice v naravi, kosila in večerje, pomoč v jedilnici, skrb za čisto in pospravljeno sobo, priprava nahrbtnikov za teren, umirjanje pred spanjem in nočni počitek ... Tudi ta vsakodnevna opravila so ključni del šole v naravi in pomembno vplivajo na socializacijo otrok.

**VSAKO JUTRO,
VSAK VEČER ...**

Kako poteka dan v CŠOD?

Raziskovalna oprema

Športna
oprema

Varnost je najpomembnejša

TUDI ČŠOD JE ŠOLSKI PROSTOR

Usposobljenost ČŠOD pedagoških delavcev

Učitelji naravoslovnega področja – 51 pedagoških delavcev s področja biologije, tehnične vzgoje, kemije, fizike, geologije, gozdarstva, gospodinjstva, matematike, računalništva, agronomije, varstva okolja in naravne dediščine
Učitelji družboslovnega področja – 23 pedagoških delavcev s področja geografije, zgodovine, jezikoslovja, pedagogike, družbenih ved, glasbene umetnosti, kulturologije
12 pedagoških delavcev razrednega pouka
45 športnih pedagogov
4 vzgojitelji
17 inštruktorjev praktičnih vsebin

Pridobljeni nazivi pedagoških delavcev ČŠOD

mentor	46
svetovalec	45
svetnik	21

Število pedagoških delavcev ČŠOD s pridobljenimi licencami

Področje	Število pridobljenih licenc
alpsko smučanje	55 učiteljev in trenerjev
tek na smučeh	79 učiteljev in trenerjev
deskanje na snegu	6 učiteljev
plavanje	56 učiteljev
lokostrelstvo	42 učiteljev
planinstvo, alpinizem, športno plezanje	11 strokovnih delavcev
veslanje (kajak, kanu, raft) na mirni ali divji vodi	43 strokovnih delavcev
reševanje iz divjih voda	14 reševalcev
nordijska hoja in tek ter nordijsko rolanje in rolanje	32 učiteljev
adrenalinski park	19 inštruktorjev
kolesarstvo (gorsko, turno kolesarjenje, izvedba kolesarskega izpita)	8 strokovnih delavcev
jahanje (jahač 1,2)	4 strokovni delavci
jamarstvo	2 strokovna delavca
bolničarji	3
taborništvo, preživetje v naravi, orientacija	6 strokovnih delavcev
program MEPI	1 mentor
reševanje iz bazena	1 reševalec
trenerji za različna športna področja (funkcionalna vadba, nogomet, rokomet, tenis, odbojka,...)	11 strokovnih delavcev
šport invalidov	1 učitelj
šport predšolskih otrok 2. st.	1 učitelj

Podatki na dan 1. 3. 2022

Arboretum, naravoslovni dan

V Arboretumu živi
nekaj rac, volkov več ni.
Drevesa, grmi pa so tam
odkar je Volčji Potok znan.

Šola v parku,
naravoslovni dan,
vsak je šolar razigran.
Med platanami se skrili,
ginko, živ fosil, odkrili.

Bukev, javor,
hrast ali lipa?
Uganka v vejici je skrita.
Vejice smo opazovali,
določevalne ključce rešit znali.

Preden pa smo šli domov,
vsak zarepal je svoj YO.
Še dinozavri so mahali,
ko smo se tako smejali.

4. b, šol. l. 2021/22,
OŠ Brinje Grosuplje

CŠOD OE AJDA

58

Libeliška Gora 34
2372 Libeliče
02 878 40 51
031 607 566
ajda@csod.si

Značilnosti naravnega okolja

CŠOD OE Ajda leži na Libeliški Gori, v osrčju neokrnjene narave in koroških gozdov. Ob domu se razprostirajo površine, kjer se lahko ukvarjate s številnimi športnimi aktivnostmi, lahko pa preprosto uživate v razgledu na rodovitna libeliška polja, na del doline reke Drave ter na sosednje hribe in gore. Obdaja nas pokrajina, ki poleg treh dolin ob rekah obsega tri z gozdovi bogata pogorja: Pohorje, Kozjak in Strojna. Pod Črnešče in Libeliško goro so obsežne terase Dobrave, Črneškega in Libeliškega polja. Dravograjsko jezero, ki je nastalo nad hidroelektrarno, je mednarodno pomembna ornitološka lokacija. V bližnji okolici so številne naravne znamenitosti in bogata kulturna dediščina. V okolici leži vas Libeliče, obmejno gručasto naselje ob robu Libeliškega polja pod Libeliško goro, ki ima status mednarodnega mejnega prehoda na slovensko-avstrijski meji. V vasi Libeliče je postavljenih več različnih zbirk: osrednja slovenska zbirka plebiscitnih dogodkov, kmečka zbirka, črna kuhinja, stara učilnica in znamenita kostnica iz 12. stoletja, ki si jih v okviru naših programov na željo šole lahko tudi ogledamo. Dejavnosti izvajamo tudi ob reki Dravi, kjer smo postavili čolnarno.

V CŠOD OE Ajda otroci z udeležbo v naših programih razvijajo ustvarjalnost, raziskovalnost, domišljijo, odgovornost, vrednote ter življenjske kompetence do sočloveka in okolja. V našem naboru so najrazličnejši **programi šole v naravi** za učence od 1. do 9. razreda OŠ, programi za **vrtnice in SŠ** ter različni **tematski tedni**. Za učence četrtilnih in petih razredov OŠ izvajamo tematski teden **Usposabljanje za vožnjo s kolesom »kolesarski izpiti«**. Učenci opravijo praktično usposabljanje v dveh delih – v obliki usposabljanja na spretnostnem in prometnem poligonu ter s praktično vožnjo na prometnih površinah. Skozi program se učenci učijo pravilnega ravnanja v prometu ter pridobijo spretnosti in znanja za varno vožnjo s kolesom. Pod vodstvom učitelja koordinatorja, učiteljev praktičnih vsebin in policista opravijo tudi preverjanje in ocenjevanje znanja praktičnih sposobnosti (kolesarski izpiti).

V CŠOD OE Ajda veliko pozornost namenjamo **programom prve pomoči**, predvsem praktičnem delu učencev. Programi so namenjeni predvsem osnovnošolcem, po želji jih izvedemo tudi za srednje šole. Razpisujemo dva tematska tedna prve pomoči: **Teden PP na Ajdi** ter **Zdravo in s celo glavo na izlete v naravo**. **Teden prve pomoči na Ajdi** je primeren za učence osmih razredov OŠ in vključuje različna področja PP, kot so splošni napotki za PP, transport ponesrečenca, oživiljanje (TPO; AED), poškodbe kosti in sklepov, rane in krvavite, toplotne poškodbe, zadušitve, ugriznine in piki itd.

Za učence od 4. do 9. razreda in za dijake SŠ izvajamo tematski teden **Zdravo in s celo glavo na izlete v naravo**, ki vključuje preventivne in varnostne ukrepe v povezavi s programom naravoslovja in športa, ukrepanje ob nevarnostih v živi in neživi

naravi ter nudenje prve pomoči pri tipičnih poškodbah med izvajanjem športnih in naravoslovnih dejavnosti v naravi.

Učenci od 4. do 9. razreda OŠ se lahko udeležijo aktivnosti v okviru tematskega tedna **Živim zdravo**, ki ga izvajamo v dveh oblikah: **1. Zdrava prehrana in gibanje za zdravje** in **2. Edini košček vesolja, ki ga lahko popravim, sem jaz sam**. V tem tednu učenci spoznajo pomen gibanja in zdrave prehrane na zdravje, razvijajo pozitiven odnos do narave, prepoznavajo čustva s pomočjo telesne dejavnosti v naravi, se učijo strpnosti in oblikujejo odnose do drugih preko skupnega odločanja.

V CŠOD OE Ajda izvajamo programe tudi za najmlajše. Vrtcem ponujamo pestre dejavnosti v naravi v okviru različnih tematskih tednov: **Medvedka je pičila čebela, Ali te poznam?, Čutila na preži, Ko žvrgolijo ptički, Doživetje narave za vrtec**. Otroci s škratom Mirkom, ki jim pripravlja najrazličnejše izzive, raziskujejo bližnjo okolico, opazujejo naravo z vsemi čutili, se spremenijo v gozdne detektive, gradijo hišice za škrate, izdelujejo čudežne preproge, igrajo igre, kurijo ognje itd.

V zimskih mesecih izvajamo **Teden smučanja** za učence od 4. do 9. razreda OŠ. Smučanje izvajamo na odličnem smučišču Bukovnik, ki je od nas oddaljeno približno 20 minut vožnje z avtobusom. Smučišče v dopoldanskem času obratuje samo za naše skupine otrok. Popestrili pa smo tudi ostalo programsko ponudbo v **zimskih mesecih** in pripravili nove zanimive vsebine: **hojo in tek s krpljami** kot del vsebin ŠVN za učence od 4. do 9. razreda OŠ in srednješolce, **zimske radosti – sankanje** za učence od 1. do 9. razreda OŠ in vrtec. V ustaljeni ponudbi pozimi izvajamo **tek na smučeh** za učence od 5. do 9. razreda OŠ, **nordijsko hojo** za učence od 5.-9. razreda. Vsebine po želji vključimo tudi v tematske tedne. Vso potrebno opremo (razen za smučanje) zagotovimo na CŠOD OE Ajda.

V toplejših mesecih tedne ŠVN popestrimo z vsebino **s kanuji po Dravi** za učence od 5. do 9. razreda OŠ in SŠ.

Popestrili smo tudi ponudbo v času večernih animacij. Učenci se lahko preizkusijo v najrazličnejših aktivnostih v neposredni bližini doma t.j. Letečem krožniku, Cirkuških spretnostih, Ajdoviziji, različnih kvizih, plesnih, družabnih, socializacijskih in športnih igrah (odbojka, nogomet, košarka, namizni tenis, vrtni šah, badminton,...), uživajo ob tabornem ognju ali opravijo nočni sprehod.

Vabljeni, da v dobri družbi, v objemu prečudovite narave, daleč stran od mestnega vrveža vse to doživite z nami!

CŠOD OE BOHINJ

75

Ribčev Laz 63
4265 Bohinjsko Jezero
04 572 41 40
031 607 567
bohinj@csod.si

CŠOD OE Bohinj leži v alpski, ledeniško preoblikovani dolini, nedaleč stran od obale Bohinjskega jezera, v osrčju slovenskega alpskega sveta in Triglavskega narodnega parka. Nedaleč stran je smučišče Vogel, nekaj dlje slap Savica. Tudi Planšarski muzej v Stari Fužini ni daleč, do Bohinjske železnice v Bohinjski Bistrici pa se lahko zapeljemo s kolesi. V alpskem smučanju lahko uživamo tudi na drugih smučiščih, saj je blizu tudi smučišče v Srednji vasi (Senožeta) ali smučišče na Soriški planini.

Bohinjsko jezero z okolico je idealno okolje za spoznavanje vodnih ekosistemov, hkrati pa omogoča številne športne dejavnosti. Kulturnozgodovinske znamenitosti v okolici so izziv za raziskovanje družboslovnih značilnosti pokrajine, raznolikost načina življenja in raznolikosti dejavnosti človeka nekoč in danes pa so priložnosti, za primerjavo. Okolica doma nudi odlične možnosti za razvoj različnih športnih dejavnosti, kot so kolesarjenje, plezanje na naravni steni, **kanuizem, gornišтво in pohodništvo**, nordijska hoja in druge.

V CŠOD OE Bohinj načrtovanje in izvajanje dejavnosti narekuje njegova lokacija. Alpski prostor s številnimi smučišči je **v zimskem času** idealen poligon za načrtovanje in izvajanje vsebin s področja zimskih športov. Zato **v mesecih januar, februar in marec** izvajamo program alpskega smučanja, ki se dopolnjuje z vsebinami teka na smučeh. V drugih letnih časih se vsebine različnih področij medsebojno dopolnjujejo in tvorijo tematsko in metodično pisan in zanimiv skupek vsebin. Bohinjsko jezero in okolje Triglavskega narodnega parka sta idealen prostor za širok nabor vsebin s področja naravoslovja, bogata pokrajinska zgodovina in geografska raznolikost pa nudita priložnost za razvoj družboslovnih vsebin. **Športne vsebine se medpredmetno**

povezujejo in dopolnjujejo področji naravoslovja in družboslovja.

Udeležencem programov želimo zagotoviti pestre in zanimive vsebine, ki temeljijo tudi na širokem znanju učiteljev, ki ga redno dopolnjujemo in izpolnjujemo. Programske vsebine tako izkoriščajo naravne možnosti, aktualno problematiko, družbene danosti ter širino in znanje izvajalcev. Šola v naravi je v prvi vrsti priložnost za učence, da se izkažejo na področjih, ki sicer v šoli vedno niso na prvem mestu in je priložnost za učitelje, da spoznate svoje učence v drugačnih situacijah. Pomembno je, da program skrbno in skupno načrtujemo, pri tem pa upoštevamo od kod učenci prihajajo, kakšno je njihovo predznanje, zanimanja in želje, v kakšni skupnosti živijo in kako oddelki delujejo kot celota. Priprava in končna analiza sta nepogrešljiva dela izvedbe šole v naravi.

Poseben poudarek namenjamo socializaciji, druženju zunaj domačega okolja in prevzemanju odgovornosti. Pomemben element naših programov je tudi vzgojni učinek, za katerega **v prostorih šole pogosto zmanjkuje časa. Bivanje stran od doma vpliva na razvoj samostojnega udejstvovanja in razmišljanja.**

Veselimo se poučevanja v najboljši učilnici, v naravi, in vašega obiska v Bohinju.

Doživljamo, raziskujemo, se učimo, izkušamo, utrjujemo in ponavljamo.

CŠOD OE BREŽENKA

66

Fiesa 80
6330 Piran
05 674 60 50
031 607 568
brezenka@csod.si

Usmeritev OE Breženka

V CŠOD OE Breženka diši po morju. Vonj in okus morja je čutili v naravoslovnem, tematskem tednu, na vikendih za nadarjene in tudi med aktivnimi počitnicami. Program, ki ga ustvarjamo, je najbolj primeren za zadnjo triado osnovne šole. Rdeča nit našega programa je morje in vse, kar je povezano z njim. Skozi različne med seboj tesno prepletene vsebine, ki so usmerjene v medpredmetno povezovanje in izkustveno učenje, pridejo naši učenci do novih znanj in izkušenj. Dodobra spoznajo način življenja ob morju, morsko klimo, sredozemsko rastje in številna zaščitena območja. Velik pomen namenjamo tudi zdravemu načinu življenja, zato ves čas poudarjamo pomen gibanja in zdrave prehrane. Večina športnih vsebin je prav tako povezanih z morjem. Breženka in otroci ves čas dihaajo z morjem, ga okušajo in ga vonjajo. Morje doživljajo z vsemi čutili. Na koncu dneva tudi roke dišijo po morju.

Naša prijazna mediteranska klima omogoča, da izvajamo naše dejavnosti skozi celo leto. Seveda v toplih mesecih izvajamo »vodne« vsebine: supanje, vožnjo s kanujem, plavanje in najrazličnejše vodne igre, ki so učencem najbolj zanimive in všeč.

Ker CŠOD OE Breženka leži tik ob zalivu v Fiesi, se večina dejavnosti odvija v okolici doma. Pot do Pirana je ena najlepših na slovenski obali, do zaščitene območja krajinskega parka v Strunjanu pa pelje razgibana gozdna pot. Z zaščitene območja skozi znani predor Parenzana pridemo v Portorož, ki je najbolj turistično mesto na slovenski obali.

Šole si lahko izberejo tudi vožnjo z ladjo, ki jih pripelje vse do osrčja Sečoveljskih solin.

Značilnosti okolice

Fiesa je manjši kraj na slovenski obali, ki leži v manjšem zalivu med Piranom in Strunjanom. CŠOD OE Breženka je skrit v klifno steno, ki je značilnost naše obale. Do prijaznega zaliva je le

200 m. Proti vzhodu nas pot pelje proti Strunjanu in enemu najlepših zalivov na slovenski obali, t. i. Mesečevemu zalivu. Tu je tudi najvišji flišni klif na Jadranu. Na slovenski obali imamo štiri zavarovana območja, ki neposredno varujejo tudi območja morja, in dve zavarovani območji, ki sta posredno povezani z morjem. Največji sklenjen del ohranjene narave v dolžini 3,8 km je zavarovan kot Naravni rezervat Strunjan.

Iz Fiese proti zahodu nas pot pripelje v srednjeveško obmorsko mestece Piran, ki je stisnjeno v špičast rt Madona. Sprehajanje po ozkih uličicah z arhitekturnimi zanimivostmi bogatega mesta pričara pravo srednjeveško življenje. Iz Fiese proti jugu pridemo do najbolj turističnega mesta, Portoroža. Trajnosti razvoj turizma je ena vsebin, ki jih nudimo učencem, da bi jim predstavili prednosti in pomanjkljivosti takšne oblike turizma.

Značilne vsebine

Med najbolj zanimivimi in predvsemokusnimi vsebinami je priprava školjk klapavic na buzaro. Učencem predstavimo enostaven recept in so školjke so hitro pripravljene za degustiranje. Velika večina učencev prvič okusi tako pripravljene školjke, ki so jih istega dne povsem sveže pripeljali z gojišča školjk v Strunjanu. V poletnih mesecih, ko se lahko kopamo v morju, je zadnjih morskimi športni hit vožnja s supom. Prvi stik s supom je nadvse zabaven in učenci hitro usvojijo vožnjo stoje, da se popeljejo po fiškem zalivu.

Ob pravi oseki je za učence izredno zanimivo tudi raziskovanje v delu zaliva. Razno-razne »živalice«, ki se ob premikanju kamnov zelo hitro skrijejo, so za učence izredno zanimive in poučne. Bolj podrobno iskanje planktona in drugih delcev morske vode pa pod mikroskopom še natančneje razkrije nepregledno bogastvo morskih širjav.

CŠOD OE BURJA

60

Seča 152
6320 Portorož
05 677 24 37
031 607 569
burja@csod.si

*Burja trese našo hruško,
vije njene veje,
ah, lepo je biti burja,
veje in se smeje. (Srečko Kosovel)*

CŠOD OE Burja stoji na grebenu polotoka Seča. Na severu seže razgled mimo Portoroža do Bernardina, preko Sečoveljskih solin in školjčič gledamo na Piranski zaliv proti jugu. Obdajajo nas stoletne ciprese, ki poleti nudijo senco, pozimi pa zavetje pred ostro burjo.

Na zunanjih površinah so igrišče (košarka/mali nogomet/odbojka), travnik z mini trim stezo, mrežo za badminton, mize za namizni tenis ter mize in klopi v senci dreves. Imamo tudi pokrit bazen, ki je namenjen izključno učenju plavanja.

V času pet dnevne dogodivščine učenec na nov način spozna sebe ter ožje in širše okolje, v katerem preživi šolo v naravi. Spozna sebe v odnosu do drugih ljudi, ki so z njim in do narave, sošolce spozna na drugačen način. Seznanji se z novimi načini učenja, sproščenim učenjem in kako lahko pride celo z igro do znanja ter spozna pomen sodelovanja pri učenju. Razvija empatijo v odnosu do drugih in do narave, krepi samostojnost in zaupanje v svoje sposobnosti, zna odkriti in razviti nove veščine ter prestopi cono ugodja. Drzne si preizkusiti.

Veselo, igrivo, s pesmico: »Mi gremo pa v Burjo, se plavat naučit...« V CŠOD OE Burja **izvajamo 20-urni obvezni tečaj plavanja**, ki je namenjen učencem prve triade. Strokovna uspo-

sobljenost učiteljev plavanja (4 učitelji) in prilagojen bazen sta ključ do uspeha za vsakega učenca. Učne ure plavanja so prilagojene predznanju vsakega učenca. Njihov napredek spremljamo vsak dan, znanje plavanja pa na koncu nagradimo s priznanjem. Vzporedno s plavanjem izvajamo naravoslovni program, ki je prilagojen prvi triadi. Veliko je sproščene igre, smeha in ustvarjanja.

Strokovnost, prijaznost ter spodbudno okolje so okoliščine, ki jih zagotavljamo in ki vodijo do izvrstne izvedbe programov v **projektnih tednih »Morje, ali te poznam«** in **»Dobro jem, malo migam, super sem (zdrav življenjski slog)«** ter v **naravoslovnih tednih**. Naravno in mestno okolje spoznavamo na najrazličnejše načine: peš, s kolesom, s kanujem in ladjo, s fotoaparatom in barvicami v rokah. Raziskujemo z vsemi čutili, s srcem in z glavo. Obiščemo obmorska mesta, raziskujemo morsko biologijo, čuvamo zavarovana območja narave, skrbimo za čisto okolje in delujemo v skladu z načeli trajnosti, spoznavamo obmorske rastline, poizkusimo morsko prehrano, raziščemo vlogo in pomen turizma. Ves čas smo aktivni in zelo športni.

CŠOD OE CERKNO

62

Bevkova 22
5282 Cerčno
031 755 572
cerkno@csod.si

CŠOD OE Cerčno se nahaja v bližini sotočja Cerknice in Zapoške v osrčju kraja Cerčno. V ozki dolini, ki jo obkrožajo širni gozdovi in sončne planote, nad katerimi se skrivnostno dvigajo razgledni vrhovi z razkošnimi pogledi. Svojevrstna pokrajina na južnih obronkih Alp, kjer se stikata Primorska in Gorenjska, v svetu davnih spominov, v naravi med zgodovinskimi in kulturnimi spomeniki ter raznoliko kulinarično ponudbo.

Programi v CŠOD OE Cerčno temeljijo na spodbujanju celostnega učenja, saj večina dejavnosti poteka v manjših skupinah. Učenje temelji na raziskovanju oz. odkrivanju in spoznavanju soodvisnosti človeka in narave. Pomemben poudarek namenjamo sobivanju v prijetno opremljenem domu. Naravne in kulturne znamenitosti so naše učno okolje (šolski vrt, Bolnica Franja, cerkljanska Laufarija, Divje babe, čebelarstvo, sadjarstvo, kmečka opravila ...). Plavalne in smučarske šole v

naravi dopolnjujemo z ostalimi vsebinami s področja naravoslovja in družboslovja. Vsi programi se lahko medsebojno dopolnjujejo in nadgrajujejo.

V mesecih po novem letu in do pusta je

na ogled izvirna tradicionalna cerkljanska Laufarija, poleti pa se lahko podamo v slikovito arheološko najdišče Divje babe, skrito nad dolino Idrijce, pod Šebreljsko planoto, kjer so v kraški jami v paleolitskih plasteh našli najstarejše glasbilo na svetu, neandertalčevo piščal.

Vsi, ki se v zimskih mesecih radi spuščate po belih strminah, se lahko podate po progah sodobno urejenega Smučarskega centra Cerčno. V poletnih mesecih pa se ustavite v partizanski bolnici Franja v soteski Pasice in v Zakojci, kjer vas nestrpno pričakuje domačija pisatelja Franceta Bevka.

Tematski teden: Sobivanje v različnosti	Program s poudarkom na družboslovnih vsebinah, ki so namenjene razumevanju pomena vključenosti v širšo skupnost. Učenci spoznavajo kulturne in naravne znamenitosti v okolici. Kombinacija gibanja v naravi in skupinskega dela, druženja. Dodatne vsebine (po izbiri šole): Cerkljanski muzej, obisk cerkljanske Laufarije, Bolnica Franja, ogled vojaških utrd, preizkus kmečkih opravil ...
Tematski teden: Trajnostno v 21. stoletje	Program temelji na spodbujanju celostnega učenja; udeleženci večino dejavnosti izvajajo v manjših skupinah. Učenje temelji na raziskovanju in spoznavanju vpliva človeka na spremembe v naravnem okolju. Naravne in kulturne znamenitosti služijo kot učno okolje (šolski vrt, Bolnica Franja, čebelarstvo, sadjarstvo, spravilo drv ...).
Tematski teden: Živim v naravi	Odkrivanje narave, delo v majhnih skupinah, spoznavanje svojih telesnih sposobnosti in razvijanje timske dinamike. Hribovita narava med Alpami in Primorsko z raznovrstnostjo pripoveduje številne različne zgodbe (cerkljanski laufarji, leseni grad, kepa zlata pod zvonikom ...).
Vikend za nadarjene: Iščem se v gibu, besedi in igri	Učenci v enem vikendu ustvarijo kratko gledališko predstavo in s pomočjo skrivnostne okolice skozi lastno interpretacijo razvijejo izvirne pripovedi.
Družboslovna šola v naravi	Spoznavanje kulturnih in naravnih znamenitosti. Delo v majhnih skupinah, poudarek na družboslovnih vsebinah.
Naravoslovna šola v naravi	Spoznavanje naravnih in kulturnih znamenitosti. Kombinacija programov Živim v naravi in Trajnostno v 21. stoletju.
Plavalna šola v naravi	September, oktober, december, marec, junij. Šola del programa izvaja s svojim osebjem v bazenu Hotela Cerčno. Zaposlena sta dva učitelja plavanja.
Smučarska šola v naravi	Avtobusni prevoz 8 km, 20 minut. Šola del programa izvaja s svojim osebjem v Smučarskem centru Cerčno od 2. 1.–10. 3. Zaposlena dva učitelja smučanja.

CŠOD OE ČEBELICA

57

Dolenja vas pri Čatežu 19
8212 Velika Loka
07 348 90 12
031 607 570
cebelica@csod.si

Ko se z Zaplaza zazremo proti **razigrani dolenski pokrajini**, srce zaigra ob neskončni lepoti, ki je bila in je še vedno vir in navdih umetnikom, romarjem in popotnikom. V daljavi nas pozdravljajo Gorjanci, Kum in Snežnik, bolj izkušeni opazovalci pa razširijo svoja obzorja tudi preko meja. Če preusmerimo pogled nekoliko bliže, nas pozdravijo dolenski griči, ki so glede na upodobitve likovnega samorastnika Viktorja Magyara – nekoč učitelja na Čatežu – kot narobe obrnjeni klobuki. In sredi narobe obrnjenih klobukov se nasmiha CŠOD OE Čebelica, ki že dobrih 25 let v svoja nedrja sprejema učence z vseh koncev in krajev Slovenije. Vsem ostanejo v spominu prijazni ljudje, katerih dobrotljivost je v Popotovanju iz Litije do Čateža pred dobrimi 160 leti opisal slovenski pisatelj Fran Levstik. In Levstikova pot je vsako leto na Martinovo pravi magnet za popotnike, ki se tudi ob kakšni drugi priložnosti radi sprehodijo po zanimivi gozdni poti Zaplaške stezice. Na svoji poti ne morejo mimo romarske cerkve na Zaplazu, ki jo krasijo pisani vitraži in mozaik Marka Rupnika. Ta barvitost pokrajine in umetniških del se odraža tudi v pisanem programu, ki ga CŠOD OE Čebelica nudi svojim obiskovalcem.

V pestro pokrajino vpet dom ponuja **idealne možnosti za razvijanje raziskovalnega duha**, ki ga učenci krepijo z izvajanjem dejavnosti v gozdu, na travniku, ob potoku ter v bližnji

in daljni okolici. Dejavnosti so zasnovane tako, da učenci nadgrajujejo svoje predhodno znanje, pridobljene raziskovalne spretnosti pa jim dajejo možnost za trajnostni **razvoj naravoslovnih kompetenc**.

Naravoslovne dejavnosti se prepletajo s športom, s katerim učenci nadgrajujejo **gibalne spretnosti** in sposobnosti ter krepijo **vztrajnost in samozavest**. V

toplejših dneh urijo svoje spretnosti na kolesu, se vzpenjajo po plezalni steni ali splezajo kar na drevo in se preskušajo v lokostrelstvu. Na Čatežu ne moremo mimo petanke, ene najbolj razširjenih iger s krogli na svetu. Petanko lahko igramo kadar koli, tudi pozimi! In če je zima darežljiva s snegom, ga izkoristimo za tek na smučeh, dričanje, valjanje in ustvarjanje na snegu.

Mozaik dejavnosti dopolnjujeta **orientacija in preživetje v naravi**, ko se učenci srečajo s temeljnimi znanji in s spretnostmi.

V program smo uvrstili tudi spoznavanje kulturne in etnološke dediščine. Ti kraji namreč skrivajo kar nekaj podob nekdanjega vsakdana, ki jih običajni popotnik zlahka prezre, učencem pa nudijo enkratno možnost pogleda v preteklost in življenje nekoč.

Petdnevna šola v naravi je priložnost za boljše medsebojno spoznavanje učencev, za druženje in navajanje na samostojnost. Najpomembnejši vidiki tovrstnega druženja so socializacija, dialog, strpnost in pobeg od elektronskih naprav. Zdravilo za odvisnost od elektronskih naprav naj bo narava. In narava naj bo navdih za ustvarjalnost, domišljijo ter razvoj umskih in telesnih sposobnosti. Kot je rekel Albert Einstein: »Poglej globoko v naravo in vse boš razumel bolje.«

CŠOD OE FARA

68

Fara 3
1336 Kostel
01 894 24 18
031 607 571
fara@csod.si

V neokrnjeni naravi na skrajnem jugu Slovenije, lučaj stran od mogočnega **grajskega kompleksa Kostel**, v neposredni bližini **reke Kolpe** deluje **CŠOD OE Fara**, ki nudi pester programe za vrtčevske, osnovnošolske in srednješolske skupine. V naši ponudbi so tudi športni vikendi, ki jih predlagamo zlasti srednješolski populaciji. Pri nas obiskovalci nadgrajujejo svoja znanja ter se urijo v različnih veščinah in spretnostih, ki so obarvane tudi z adrenalinom.

Odločitvi za obisk našega doma botruje dejstvo, da se nahajamo v mirnem in čistem okolju doline reke Kolpe. Pokrajina, bogata s številnimi **rastlinskimi** in **živalskimi** vrstami, je zaradi **kraške narave** onemogočala gosto poselitve. **Majhne** kostelske **vasice** so **redko poseljene**, a kljub temu ohranjajo svoj značaj, piko na i pa dodajajo prijazni prebivalci z nenavadnim **narečjem**, ki priča o njihovi povezanosti s sosednjo Hrvaško. Razpolagamo z veliko naravnega in kulturnega bogastva. Skoraj nekakšni simboli naše neposredne okolice so **neokrnjeni gozdovi**, **slap Nežica**, **reka Kolpa** in **grad Kostel**.

Nudimo veliko različnih naravoslovnih, družboslovnih in športnih programov. Med njimi je posebnost, t. i. **zipline park**, ki omogoča, da se spustimo po jeklenici, dolgi kar 120 metrov. Tisti, ki radi poskrbijo za hitrejši utrip in so pogumnega srca, se lahko udeležijo aktivnosti v **adrenalinskem parku**, kjer na različnih orodjih spoznavajo meje svojih spretnosti in moči.

V CŠOD OE Fara spodbujamo **zdrav življenjski slog**, saj se zavedamo, kako pomembno je, da z gibanjem telo ohranjamo v dobri kondicijski pripravljenosti. Razširili smo ponudbo, v katero smo uvrstili tudi **nordijsko hojo**.

Naravne danosti nam omogočajo, da v CŠOD OE Fara lahko ponudimo tudi **rafting**. Tako lahko spoznamo mirni tok reke Kolpe, a za manjšo ali večjo mero razburjenja poskrbijo nekatere njene brzice. Zelo priljubljeno je tudi raftanje, ki je na voljo od pomladanskih pa vse do jesenskih mesecev.

V vseh letnih časih je na voljo **plavanje v pokritem bazenu**, v zimskem času pa **drsanje in tek na smučeh**. A se moramo odpraviti v sosednjo Hrvaško. Če je dovolj snega, lahko tečemo na smučeh tudi v Fari.

Za šport in rekreacijo so na voljo tudi telovadnica, zunanji športni prostor in travnato igrišče.

V programski ponudbi imamo nekoliko bolj strokovno usmerjene **naravoslovne, družboslovne in športne tedne**.

Od učnih vsebin tradicionalno nudimo tudi t. i. **projektne tedne**, v njihovem okviru pa se lotevamo tem, povezanih s poznavanjem rjavega medveda, prebivalca kočevskih in kostelskih gozdov.

Tematski tedni vključujejo športne in adrenalinske dejavnosti, med drugim raftanje in dejavnosti v adrenalinskem parku.

Zgodovinsko najpomembnejši del naših krajev je **grad Kostel**, drugi največji grajski kompleks v Sloveniji. Poleg ogleda in vodstva po prenovljenem gradu je za učence (in druge obiskovalce) na voljo tudi vznemirljiva in napeta **igra grajskega pobega**.

V CŠOD OE Fara ni nikoli dolgčas – ali gre za raftanje po Kolpi, lončarjenje, opazovanje zvezd, lokostrelstvo, plezanje po adrenalinskem parku, spuščanje po zipline parku, postavljanje bivačkov in kurjenje ognja ali za obisk na ekološki kmetiji, peko kruha, iskanje medvedovih stopinj, raziskovanje potoka, plavanje, tek na smučeh, drsanje, odkrivanje gradu ali za slasten jabolčni zavitek, ki si ga privoščimo po kosilu. Pri nas je vedno lepo.

Dobrodošli.

CŠOD OE GORENJE 75

Gorenje pri Zrečah 19
3214 Zreče
03 576 13 33
031 607 572
gorenje@csod.si

Že polnih 21 let vas v CŠOD OE Gorenje pričakujemo prijazni in delovni ljudje z dobro in okusno hrano ter s kakovostnim programom.

CŠOD OE Gorenje se nahaja na južni strani Pohorja, od koder sega pogled vse do Boča, Donačke gore, Ptujskega polja in Slemena nad Zagrebom, Kuma nad Trbovljami ter do Rogle na severu.

V našem domu vseskozi poudarjamo **stik z naravo brez uporabe sodobnih tehnologij**. Menimo, da je otrok današnjega časa vse preveč odvisen od najrazličnejših tehnoloških iznajdb, s čimer izgublja občutek za naravni ritem okolja, v katerem prebiva.

Naše dejavnosti so usmerjene predvsem na generacijo otrok od 5. do 9. razreda osnovne šole in na srednješolce.

Z spoznavanjem in izvajanjem različnih dejavnosti učenci naravo začnejo ceniti ter odprejo oči za opazovanje lokalnih in globalnih značilnosti okolja. Vse naštetje dejavnosti so povezane z učnimi načrti za osnovno in srednjo šolo, predvsem pa so vpete v njihov vsakdan.

Največ poudarka namenjamo tematskim tednom:

- Pohorski gozdovi in ekologija
- Voda in življenje v vodi;
- Pohorski gozdovi;
- Uporabnost in zdravilnost rastlin;
- Orientacija;
- Naravno gibanje;
- Socializacijske igre in timsko delo.

Vse naše jesenske in pomladanske dejavnosti poudarjajo **naravoslovje ali šport**, odvisno od izbire šole. Mednje vključujemo tudi **delavnice timskega dela** ter **socializacijskih veščin in iger**.

Od sredine decembra do začetka aprila potekajo **tečaji alpskega smučanja in smučarskih tekov za vse, ki ne smučajo**.

V letu 2016 je naš dom postal **MEPI točka**, kjer izvajamo tudi programe MEPI usposabljanja za otroke. MEPI je mednarodni program, ki otrokom omogoča, da osebno napredujejo na različnih področjih življenja: prostovoljstvu, veščinah, športu in odpravah. Za šole in mentorje organiziramo enodnevne ali večdnevne MEPI tabore, ki so v pomoč pri izpeljavi programa.

Program **sonaravno gibanje** smo letos nadgradili z **delavnicami za razvoj socialnih veščin, s socialnimi igrami in s timskim delom**. Udeleženci se bodo naučili pravilnega teka, skokov in preskokov, plezanja, dvigovanja in metanja bremen, ravnotežja, premikanja v vseh mogočih položajih telesa in zdravega ravsa. Omenjeno bomo skušali združiti z gibanjem v naravi in s premagovanjem ovir ter jim naredili zunanji svet bolj domač. Na delavnicah in z izvajanjem aktivnosti z razvojem socialnih veščin in povezovanja se bodo otroci povezali in razvili sodelovalne in povezovalne veščine, ki so velikega pomena za zdrav razvoj otrok in mladostnikov. V časih odtujevanja bodo udeležence ponovno povezali in jim omogočili, da si bodo zapomnili, kako so doživeli šolo v naravi.

Pripravljamo tudi vikend delavnice za nadarjene učence in učiteljem nudimo pomoč pri izvedbi programa za nadarjene učence.

Vsi zaposleni v CŠOD OE Gorenje vas z veseljem pričakujemo in se veselimo sodelovanja z vami.

CŠOD OE JURČEK

75

Cesta na stadion 5
1330 Kočevje
01 893 10 30
031 607 573
jurcek@csod.si

CŠOD OE Jurček je neločljivo povezan z gozdom. Leži le streljaj od centra Kočevja, ob vznožju gozdnega pogorja Stojne. Pokrajina je znana po ohranjenih gozdovih, ki pokrivajo kar 90 % Kočevske. So neprecenljivo naravno bogastvo, ki nudi dom trem največjim evropskim zverem: rjavemu medvedu, sivemu volku in risu. Ohranjenih je šest pragozdov, pragozd Krokar pa je kot druga najpomembnejša naravna znamenitost Slovenije vpisan na Unescov seznam naravne dediščine. Kočevska je gozdni raj za ljubitelje pohodništva, kolesarjenja, gozdne fotografije ter raziskovanja flore in favne. Naravne znamenitosti se prepletajo s kulturno-zgodovinskimi spomeniki in tako Kočevska danes slovi kot pestra, edinstvena, skrivnostna in zelena gozdna pokrajina.

Rdeča nit programske usmeritve CŠOD OE Jurček so vsebine, povezane z naravnim bogastvom Kočevske. To so gozd, pragozd, kraška jama, kraško polje, divje živali, jezero in reka.

Na **Gozdni učni poti Rožni studenec** otroci gozdni prostor izkušensko doživijo kot najboljšo učilnico in igralnico. V **pragozdu Rajhenavski Rog** (45 minut vožnje z avtobusom) začutijo prvinskost in mogočnost dreves (objamejo najdebelejšo jelko Kraljico Roga) in dojamajo pomen varovanja pragozdov. Karizmatične **tri zveri (poudarek na rjavem medvedu)** in **druge gozdne živali** spoznavajo na zanimivih delavnicah, ko iščejo njihove sledi in prisotnosti znakov v naravi. V življenjskem prostoru **kraške jame** doživijo popolno temo, poimenujejo jamsko okrasje in iščejo jamske živali. Na **travniku** preko igre in preprostih iskalnih ključev spoznavajo travniške cvetlice in živali.

Z vsebinama **Varstvo okolja** ali **Eko igre** želimo otrokom z izkušenskim učenjem privzgojiti ravnanja za trajnostno varovanje narave.

Tudi pri **ustvarjalnih delavnicah iz naravnega materiala** uporabimo materiale iz gozda in utrjujemo pridobljeno znanje. **Preživetje v naravi** otroke spodbuja, da se preizkusijo v veččinah kurjenja ognja, delanja vozlov ter postavljanja šotorov in bivakov.

Naravoslovne vsebine izvajamo tudi kot tehnični dan, npr. **Pti-ce pozimi** in **Mladi vremenoslovec**, pri katerih otroci samostojno izdelajo ptičjo krmilnico oziroma vetrnico.

Kulturno-zgodovinske posebnosti Kočevske otroci odkrivajo pri vsebini **Mesto Kočevje se predstavi**, lahko pa obišejo tudi **Pokrajinski muzej Kočevje**, kjer pokukajo v življenje, kot je bilo nekoč.

Športne vsebine so pestre in tudi povezane z naravnim okoljem. Najbolj atraktivno je **čolnarjenje po reki Rinži**, ki otroke navduši. Program **Pohodništvo** poteka po slikoviti gozdni cesti do brunarice, kjer naredimo 8 km. Za bolj pogumne in vzdržljive je planinska pot do **gradu Fridrihštajn** z zgodbo o Frideriku in Veroniki pravo doživetje. V **orientaciji** se pomerijo v predelu državnega gozda s kontrolnimi točkami pri naravnih zanimivostih. Pri CŠOD OE Jurček se pomerimo tudi v **lokostrelstvu**, na **kolesarskem poligonu** in v **elementarnih igrah**.

V zimskem času, ko je Kočevska običajno radodarno obdarjena s snegom, imajo prednost zimski športi, kot so **tek na smučeh**, **sankanje**, **drsanje na ledu** in **krpljanje**.

Naravoslovne, družboslovne in športne vsebine se med seboj dopolnjujejo in prepletajo, hkrati pa uresničujejo cilje učnih programov od vrtca do 5. razreda OŠ. Učitelji ne pozabljamo na pomembnost usklajenosti telesne in učne obremenitve otrok, zato smo med izvajanjem šole v naravi empatični in fleksibilni. Pomembno nam je, da se vsak otrok v Jurčku dobro počuti, zato smo pozorni na primerno komunikacijo in dobre medosebne odnose med otroki pa tudi med odraslimi.

CŠOD OE KAVKA

57

Livške Ravne 9
5222 Kobarid
05 384 40 20
031 607 574
kavka@csod.si

Nekje med Sočo in Benečijo v Italiji, med Tolminom in mejnim hribom Matajurjem na grebenu Kolovrata leži vasica Livške Ravne s CŠOD OE Kavka. Livške Ravne nad Kobaridom nosijo ime po nekoliko večji vasi Livek, kjer naj bi bilo nekoč jezero. In najbrž manjše jezero ni bilo tam le v pripovedkah...

Popolnoma obnovljena stražnica je leta 1998 dobila novo poslanstvo. Odtlej je namenjena srečevanju mladine ter opazovanju in učenju v naravi. Tu, v CŠOD OE Kavka, mladina resnično stopa z glavo v naravo. Daleč naokoli ni bolj primerne potrditve doživljanja narave in doživljanja lepote, ki nam jih še vedno nudi narava.

Med jutranjim pretegovanjem opazujemo, kako se nad Jadranskim morjem prebujata dan, med večernim zehanjem tik pred spanjem pa opazujemo migetanje milijonov lučk nad Vidmom (Udinami) in Padsko nižino.

Livške Ravne so odmaknjene od mestnega vrveža in vsega, kar prinaša naglica sedanjega časa. Odtisi zgodovine; čas Beneške republike, Tolminskega punta, prve svetovne vojne s soško fronto in druge svetovne vojne so vidni v bližnji in daljni okolici CŠOD OE Kavka. Poleg družboslovnih in športnih vsebin lahko

začutimo tudi naravo v vsej svoji lepoti. Mladi in tudi malo manj mladi si vedno vzamejo čas za odkrivanje naravnih zakladov.

Program CŠOD OE Kavka je zaradi izjemne lokacije usmerjen v družboslovne, naravoslovne in športne vsebine. V bližnji okolici so **potok Perivnik, Kavkna jama, gozd in travniki**. Na **grebenu Kolovrata**, ki je le kratek sprehod stran, je urejen **muzej 1. svetovne vojne na prostem**. Od tam seže pogled na **Julijske Alpe, predalpski svet, dinarsko gorovje, Padsko nižino in Jadransko morje**.

Bogata zgodovina okolice in lega tik ob italijanski meji nudita široko izbiro družboslovnih vsebin, pestra naravna raznolikost in biotska pestrost pa tudi naravoslovnih in športnih. Ko pride zima in z njo sneg, ni lepšega kraja za vsakovrstne zimske radosti, ob katerih se veliko naučimo.

Zgodovinski kraj Kobarid je le nekaj kilometrov stran v dolini Soče. Obiščemo lahko **muzej 1. svetovne vojne, muzej sirarstva, ribogojnico, mokrišče Kobariško blato, slap Kozjak, rojstno hišo pesnika Simona Gregorčiča in seveda smaragdno reko – Sočo**.

Obiščite nas in spoznali boste lepote kraja nad »Nebesi«, kjer vas pričakuje ekipa CŠOD OE Kavka.

CŠOD OE KRANJSKA GORA

65

Vitranška 9
4280 Kranjska Gora
04 588 15 84
031 607 575
krgora@csod.si

CŠOD OE Kranjska Gora se nahaja v turističnem naselju Kranjska Gora, ki je znana po mednarodnih športnih prireditvah. Leži v Gornjesavski dolini s številnimi naravnimi posebnostmi. Nad dolino se dvigajo zaobljena sončna pobočja Karavank, nasproti njih pa geološko mlade Julijske Alpe. Tu raste najstarejše drevo v Sloveniji ter uspevajo značilne rastline in živali, ki so se prilagodile zahtevnim razmeram okolja. Že v davni preteklosti je človek obiskoval na skrajnem severozahodu ležeč prelepi del današnje Slovenije. Od tedaj se tkejo zgodbe o velikanih, srčnih ljudeh, skritih zakladih narave in njenih varuhih. Ne smemo pozabiti niti na Kekca, Pehto, Kosobrina in ostale Vandotove junake. Ljubitelji dobre hrane pa nadvse cenijo tradicionalno kulinariko.

Usmeritev CŠOD OE Kranjska Gora

Tri mesece v letu izvajamo športno **zimsko šolo v naravi**. Na tečajih alpskega smučanja učenci usvojijo osnovno smučarsko znanje ali ga nadgradijo. Seznanijo se s posebnostmi zimskega okolja, s pravili vedenja na smučišču in s tekom na smučeh.

V ostalih mesecih so v ospredju naravne lepote Gornjesavske doline in okolice ter lokalne posebnosti. Učenci in dijaki sodelujejo v **naravoslovni ali športni šoli v naravi**. Preko različnih programov obišejo zavarovana območja Triglavskega narodnega parka, Naravnega rezervata Zelenci, Nature 2000 v Karavankah in določijo meje dopustnega vedenja v naravnem okolju. Hkrati raziščejo prilagoditve človeka na dano okolje in njegove navade. Arhitektura tipične alpske kmečke hiše z muzejem omogoča primerjavo preteklega življenja z življenjem današnjih naseljencev. Zgodovina prve svetovne vojne, etnografija lokalnega okolja in mednarodne športne prireditve raziskujejo v **projektne tednu**. Učenci preko različnih aktivnosti odkrivajo **naravno in kulturno dediščino Gornjesavske doline** in spoznavajo pomen varovanja dediščine nasploh. Izsledke raziskav predstavijo v seminarski nalogi.

Učitelji spodbujamo zdravo življenje z različnimi oblikami gibanja. Učenci skozi tedenske dejavnosti v okviru **projekta Zdravo življenje** dokažejo pomen dobrega telesnega in duševnega zdravja. Samostojno raziskujejo aktiven način življenja ter se učijo, kako krepiti in ohranjati zdravje. Ugotovitve strnejo v seminarski nalogi. V okviru **tematskega tedna Z gibanjem do zdravja** preizkušajo svoje telesne sposobnosti in spoznavajo, da sta za celostno ravnovesje človeka potrebna tudi duševna stabilnost in zdravje njihovega ožjega socialnega okolja. Pomen gorniške tradicije spoznajo dijaki na pohodih v sredogorju in visokogorju. Pri dejavnostih uporabljajo različne športne pripomočke ter razvijajo spretnosti in varno vedenje v naravi.

Redno se gibljem in skrbim za naravo je tematski teden za učence višjih razredov osnovne šole. S primerjavo njim znanih okolij in zavarovanih okolij spoznajo, da je zdrava narava predpogoj za zdravo življenje človeka. Raziščejo bonton, ki ga mora upoštevati vsak obiskovalec narave. Med telesnim naporom spremljajo svoje počutje in odzivanje telesa ter se učijo vztrajnosti.

Udeleženci vseh programov preko različnih aktivnosti na zabaven način odkrivajo značilnosti danega okolja, preizkušajo sposobnosti, pridobijo samozavest in sodelujejo.

Črmošnjice 27

8333 Semič

07 306 76 08

031 607 576

lipa@csod.si

V CŠOD OE Lipa v Beli krajini že 25 let nudimo kakovostne programe **Šola v naravi za učence od 1. do 5. razreda** ter Vrtec

v naravi. Ob domu je veliko urejenih površin za dejavnosti na prostem (poligon Ujemi ravnotežje z otroško žičnico, inovativna igrala, igrišče). Nepozabni so učni sprehod ob Divjem potoku, raziskovanje ob potoku in v gozdu, športne dejavnosti v naravi ter izdelovanje izdelkov v ustvarjalnih in tehničnih delavnicah. Na kuharskih delavnicah skupaj z učenci pripravljamo obroke. Glede na izbiro šole organiziramo ekskurzijo v Belo krajino ali pa se s sedežnico odpeljemo na vrh smučišča na aktivnosti in nepozabne razglede.

Naslov posebnih tedenskih programov	Razred	Mesec Izvedbe	Kratek opis
Tematski teden: Obnovljivi viri energije	4., 5.	IV, V, VI, IX, X	Učenec sestavlja in preizkuša modele za izkoriščanje energije vode, sonca in vetra. Opravlja meritve, obdeluje podatke ter ugotavlja prednosti in pomanjkljivosti. Seznani se z novostmi in preizkuša pridobivanje elektrike z gorivnimi celicami in njihovo uporabo. Na sobnih kolesih proizvaja električno energijo, ki jo porabimo za dejavnosti v prostem času.
Tematski teden: Žagam, brusim, zbijam	2., 3., 4., 5.	I, II, XI, XII,	Učenec se preizkuša v tehničnih vsebinah. Samostojno, s pomočjo skice ali načrta, se uri v rokovanju z orodji in naredi izdelek (zabojček, ptičjo hišico, vetrnico, preprosto vozilo, prevesnico, gugalnico nihalko, leseno škatlico, motek ali model jermenskega gonila). Sestavlja modele vozil, klopotec, kolektor. Je športno aktiven v naravi.
Tematski teden: Gozdne skrivnosti	3., 4.	IV, V, VI, IX, X	Učenec poleg ekologije gozda, gibanja in orientacije v naravi doživlja gozd skozi ljudsko izročilo, pravljичni svet, besedno in likovno ustvarjanje.
Tematski teden: Ob Črmošnjčici in Divjem potoku – ob strugah dveh potokov	2., 3., 4., 5.	III, IV, V, VI, IX, X	Učenec spozna značilnosti tekočih voda – potoka. Potok doživlja in raziskuje življenje v potoku in ob njem, izvaja meritve, spušča splave in postavlja mlinčke, izdelava spominček in likovno ustvarja v naravi. Postavlja in preizkuša model hidroelektrarne. Spozna lehnjak. Je športno aktiven v naravi.
Tematski teden: Živimo zdravo – v naravo!	3., 4., 5.	I–XII	V teh modernih časih učenci izkusijo naravo na pristen način v različnih letnih časih in vremenskih situacijah. Ob potoku in v gozdu preživijo dan na prostem igrivo, izkustveno in poučno. Seznanijo se s preživetjem v naravi. Opravijo daljši pohod in izdelujejo stvari v naravi iz naravnih materialov. Sodelujejo pri pripravi obroka zunaj.
Tematski teden: Aktiven življenjski slog	4., 5.	I–XII	Učenec pridobi gibalne izkušnje preko različnih športnih dejavnosti glede na letni čas in jih pozneje vključuje v svoj zdrav življenjski slog (tek na smučeh, disk golf, pohodništvo, tek v naravi, kolesarjenje, plavanje, ..). Načrtuje in spremlja svoje aktivnosti in dosežke ter ustrezno oblikuje prehranske navade (metoda zdravega krožnika, priprava zdravega obroka). Sodeluje pri pripravi obrokov zunaj. Uri se v ročnih spretnostih.
Vikend program za nadarjene: Obnovljivi viri energije	6.–8.	IV, V, VI, IX, X	Učenec raziskuje vrste energij, ki jih človek uporablja, jih razvrsti med obnovljive in neobnovljive. Preizkuša različne zbirke in modele za proizvodnjo obnovljivih virov energije. Določa ogljični odtis in vpliv na okolje pri proizvodnji električne energije.
Vikend program za planinske krožke: Planinski vikend	1.–9.	I–XII	Nudimo pomoč pri izvedbi planinskih vikendov. Črmošnjice so planinsko izhodišče za lahke označene poti na Mirno goro čez Gače (3 ure), čez Brezovico (3 ure), na vrh smučišča Gače (2 uri), na razgledne Stene (1,5 ure). Urejena je učna pot ob Divjem potoku. Delno označena je pohodna pot Po Črmošnjiški dolini. V letu 2020 je bila izdana planinska karta tega dela skupaj s PZS (1: 25.000).

CŠOD OE MEDVED

58

Medvedje Brdo 13
1373 Rovte
01 750 13 99
031 607 577
medved@csod.si

Usmeritev CŠOD OE Medved

CŠOD OE Medved nudi odlične možnosti za spoznavanje in doživljanje neokrnjene narave z vsemi čutili v vseh vremenskih pogojih skozi celotno leto. Program vključuje spoznavanje naravoslovnih, športnih in družboslovnih vsebin z različnimi didaktičnimi pristopi, ki omogočajo krepitev socializacije in medvrstniških odnosov.

Otroke navdušujemo nad lokalno tradicionalno hrano in jih usmerjamo k trajnostnemu ravnanju z okoljem. Želimo, da pridobijo nove izkušnje in spoznanja ter so bolj samostojni na poti k novim izzivom.

Doživljanje šole v naravi omogočamo otrokom od vrtca do zaključka osnovne šole. Za mlajše otroke smo pripravili pestre in zanimive naravoslovne, družboslovne in športne vsebine, ki se prepletajo. Pri starejših otrocih je vodilna tema astronomija.

Kolektiv CŠOD OE Medved z veseljem izvaja program šole v naravi, ker je drugačen od klasičnega pouka v šoli. Učenci se namreč izkažejo na drugih področjih, kot v šoli, učenci se med seboj spoznajo na drugačen način in tudi učitelji vidijo otroke v drugi luči. Učitelji CŠOD OE Medved prilagajamo program glede na vremenske razmere, želje učiteljev in učencev, predhodno znanje in zanimanje učencev ter glede na trenutno dogajanje v okolici. Nobena šola v naravi ni enaka drugi! Res z veseljem opravljamo svoje poslanstvo, saj vemo, da so izkušnje doživetja šole v naravi izjemno pomembne in v človeku puščajo trajne sledi.

Značilnosti okolice

CŠOD OE Medved leži v osrednjeslovenski regiji, približno 15 km od Logatca, Idrije in Žirov. Je na nadmorski višini 800 m nad morjem na Medvedjem Brdu. Z vrha hriba se odpre pogled na polovico Slovenije. V bližnji okolici se nahajajo le cerkev svete

Katarine in tri kmetije. V tem okolju otroci navdušeno raziskujejo po travnikih, gozdovih in potokih. Športni poživitvi dneva služita večnamensko igrišče za odbojko, mali nogomet in košarko ter umetna plezalna stena.

Pozimi se najbolj veselimo teka na smučeh v okolici doma, saj otroci hitro usvojijo znanje, ki je potrebno za uživanje v vzponih in spustih čez drn in strn.

V okolici je le malo svetlobnega onesnaženja in tako je pri nas noč še vedno temna. Skrivnosti vesolja spoznamo tudi s teleskopom. Skozi solarni teleskop včasih vidimo celo sončeve izbruhe! Pogled v vesolje skozi teleskop je res veličasten in pusti v učencu nepozabno izkušnjo za vse življenje.

Prenovili smo obstoječe programe in dejavnosti in za učence od 1. do 5. razreda pripravili nov program – tematski teden **Izidor ovčice pase**. Učenci bodo med izvajanjem programa spoznali in doživeli kmečko okolje Medvedjega Brda in življenje pastirjev. Seznanili se bodo z značilnimi šegami in navadami naših krajev. Živeli bodo življenje, kot so ga otroci v preteklosti. Ko je pastir pasel krave, je imel veliko časa za igro in veliko igrač. Igrač? Ja, storži, vejice, kamni so preproste igrače, če le pastir uporabi domišljijo ... štiri palice, pet kamnov in pet cvetov in že se igramo igro tri v vrsto. Za izvedbo programa so najboljši jesenski in spomladanski meseci.

Oktobra, novembra ali marca, ko so noči dolge in predvidoma ne preveč hladne, izvajamo **programe astronomije**, ki so namenjeni **učencem od 6. do 9. razreda**. Učenci skozi teleskop opazujejo Sonce in nočno nebo, izdelajo mednarodno vesoljsko postajo, kamero obscuro, osončje, planetarij, kozmični koledar, življenjski cikel zvezd in rakete, spoznajo program Stellarium, Luno in Lunine mene ter pripravijo pico z ozvezdji. Astronomski orientacijski pohod je najbolje ocenjena dejavnost s strani otrok in to kljub temu, da učenci prehodijo 2,5 km, saj lahko med aktivnostjo uporabljajo mobilne telefone.

Doživetje šole v naravi je res nekaj posebnega. Veseli bomo, če jo bomo izkusili skupaj z vašimi učenci in učitelji v najboljši učilnici – naravi – na Medvedjem Brdu. Veseli vas bomo.

ČŠOD OE MURSKA SOBOTA 60

Tomšičeva ul. 15
9000 Murska Sobota
msobota@csod.si
02 530 03 13

Usmeritev ČŠOD OE Murska Sobota

ČŠOD OE Murska Sobota se nahaja v mirnem, mestnem naselju, na samem obrobju mesta. Kljub temu izvajamo tudi naravoslovne vsebine, vendar prevladujejo družboslovne in številne športne vsebine, s poudarkom na plavalni šoli. Zato nas veliko slovenskih šol pozna po tem, da z našo pomočjo, kakovostno izvedejo petdnevni plavalni tečaj. Programi, ki jih izvajamo pri nas, so primerni predvsem za učenke in učence druge in tretje triade OŠ. V družboslovno-naravoslovnih tednih skušamo gostujočim učenkam in učencem ustvariti pogoje, da

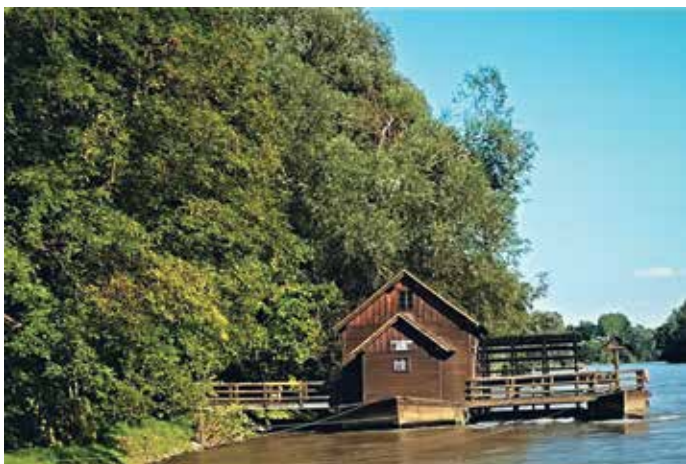

doživijo utrip Prekmurja, kot so ga poznali nekdaj in kot ga poznamo danes. Tiste najbolj radovedne popeljemo tudi na Goričko, kjer lahko ob odkrivanju geološke zgodovine v globinah skritih zakladov doživijo izbruh vulkana, ki je nekoč davno deloval v teh krajih.

Značilnosti okolice

S kolesi ali peš obiščemo številne zanimivosti, povezane z bogato naravno, družbeno, tehnično, kulturno in kulinarčno dediščino Prekmurja. Nekaj tega doživijo tudi v našem domu ob sprostitevni dejavnostih, ko se naučijo »gučati«, plesati in kuhati po prekmursko ali naredijo spominek iz krep papirja. Domov se učenke in učenci vračajo s številnimi novimi spoznanji, polni lepih spominov na doživetja pri nas. Med številnimi novimi spoznanji so tudi tista, kako meljejo moko v mlinu na Muri, kdo so bili bujraši, kako iz lanu izdelamo platno, kakšni so občutki pri vožnji z brodom in kako so včasih v reki izpirali zlato.

Tudi pri nas se učenci lahko preizkusijo v izpiranju zlata ob reki Muri in najbolj vztrajni si za spomin odnesejo tudi košček pravega zlata, ki so ga z malo vztrajnosti, sami našli v reki!

CŠOD OE PECA

65

Breg 13
2392 Mežica
02 823 61 84
031 342 901
peca@csod.si

*V osrčju Koroške,
v kraljestvu Kralja Matjaža in deželi Bergmandelca
oživijo pravljice in legende.
V naravi, sredi zelenih gozdov, domišljija dobi krila.*

Aktivne pustolovščine raziskovanja narave v CŠOD OE Peca vas popeljejo na vznemirljiva doživetja, ki učence povezujejo, spodbujajo občutek solidarnosti in pripadnosti skupini ter vplivajo na razvoj ustvarjalnosti.

Učence popeljemo na gozdno avanturo, kjer na motorični poti v **pustolovskem parku** preizkusijo svoje spretnosti in iznajdljivost pri premagovanju ovir, mrež, vrvi, spustov in še veliko več. Zdrav življenjski slog učencem omogoča igra »**DISK GOLF**«, ki poteka v neokrnjeni naravi v bližnjem gozdu in na travniku.

Nepozabna pustolovščina s skupinskim reševanjem orientacijskih nalog je vsebina »**Lov na zaklade (Pecakečing)**«, kjer s kombinacijo orientacijskih tehničnih pripomočkov, zemljevida, kompasa in GPS-naprave hkrati, vodimo udeležence do zanimivih ugank, preizkušenj in skritih predmetov.

Pustolovščine na CŠOD OE Peca dopolnjujejo vsebine Nogo-metni biljard, Kamišibaj, Kanuizem na reki Dravi, Trakohodec (poligon »slack line«) itd.

V osrčju Geoparka Karavanke učence popeljemo na zanimiva **GEODOŽIVETJA**. Z vlakom obiščemo rudnik ali z gorskimi kolesi **kolesarimo po ozkih transportnih ter raziskovalnih rovih** pod površjem gore Pece in doživimo edinstveno svetovno pustolovščino. Za popularizacijo geologije med šolsko mladino izvajamo številne **geološke delavnice**, Geoteden pa je eden izmed številnih tematskih in projektnih tednov

Z aplikacijo **CŠOD Misija** raziskujemo številne učne poti: Geološko pohodno učno pot, Po sledih mežiških knapov, Trim pot Kralja Matjaža, Športno igro Disk golf in Naravoslovno učno pot. V vrsti dejavnosti **ZAČUTIMO NARAVO** se učenci seznanijo z izzivi, kako naravo slišati, videti, okušati, vonjati in spoznavati. Zima je čas za zimske dejavnosti. **ŠOLO ALPSKEGA SMUČANJA** izvajamo na dveh smučiščih: smučišču Črna na Koroškem, od koder prihaja naša odlična smučarka Tina Maze, in na visokogorskem smučišču Petzen v Avstriji. Pred domom pa potekajo **HOJA IN TEK NA SMUČEH, KRPLJANJE IN SANKANJE**.

Prave pustolovščine pa ni brez okusne in zdrave hrane. Učenci si sami pripravijo obrok. **KNAPOVŠKA KOŠTA** in »**DOBROTE IZ NARAVE – DIVJA KOŠTA**« sta vsebini, s katerima skušamo dvigniti kulturo prehranjevanja mladostnikov in spodbudno vplivati na njihovo sprejemanje zdrave prehrane.

CŠOD OE Peca vas vabi na nepozabne pustolovščine v naravi.

ČŠOD OE PLANICA

61

Rateče 167

4283 Rateče – Planica

051 634 697

planica@csod.si

V Planici teče že 17. leto delovanja naše OE. V vseh teh letih smo se trudili, da bi za učence in dijake pripravili čim bolj zanimive in poučne dejavnosti. Ker se nahajamo v Nordijskem centru Planica, v neposredni bližini Triglavskega narodnega parka, stičišča treh držav na skrajnem severozahodu države in naravnega rezervata Zelenci, smo pripravili zanimive dejavnosti na teme, ki se ponujajo.

V okviru tematskega tedna **Gorništvo** učenci spoznajo zgodovino gorništva na Slovenskem in vlogo gorništva pri ohranjanju narodne zavesti. Podajo se na različne pohode, plezajo po naravni ali umetni steni, spoznajo stare tehnike varovanja in spuščanja ob vrvi in podobno. Priporočamo tudi obisk Slovenskega planinskega muzeja v Mojstrani.

Nordijski teden vključuje nordijsko rolkanje na terenskih rolkah – skike, nordijsko hojo, ogled Nordijskega centra z zgodovino smučarskih skokov in poletov ter druge športne, naravoslovne in družboslovne dejavnosti. V primeru dežja lahko tečemo v snežnem tunelu NC Planica. Povzpemo se tudi na drugo največjo letalnico na svetu – letalnico bratov Gorišek.

Od sredine decembra do začetka aprila potekajo tudi druge vsebine – tečaj teka na smučeh s kepatlonom, ogled Nordijskega centra, krpljanje in druge zimske dejavnosti za popestritev.

Zimski športni teden je namenjen predvsem alpskemu smučanju ali teku na smučeh. Lokacija za izvedbo teka in smučanja je enkratna, saj so vsakodnevno izvrstno urejene tekaške proge dobesedno pred našimi vrati, prav tako tudi smučišče Slatna, ki je primerno za vse, ki se alpskega smučanja šele učijo. Boljše smučarje odpeljemo v 7 km oddaljeno Kranjsko Goro ali 5 km oddaljen Podkoren.

Športna šola v **naravi** je preplet športnih, naravoslovnih in družboslovnih vsebin. Učenci ob pomoči učiteljev med drugim pripravijo tudi en obrok zunaj, v naravi. Okolico doživljamo med pohodi, kolesarjenjem, plezanjem, terenskim rolkanjem, orientiranjem in raziskovanjem. Tako hkrati doživljamo neokrnjeno naravo in se športno udeležujemo ob opazovanju

športnikov, ki prihajajo v Olimpijski športni center oz. trenirajo na istem prostoru, kjer izvajamo vsebine.

Pri vseh vsebinah posebej spodbujamo socializacijo in medsebojno sodelovanje.

Ker otroci vse več časa preživijo pred računalniki, televizijo ali z mobilnim telefonom, si želimo, da bi se vsaj en teden bolj posvetili športu. Izklopijo naj tehnične naprave ter raje spoznajo lepote narave in občutijo ponos in zadovoljstvo ob osvajanju vrhov. Prekolesarijo naj kakšen kilometer več, kot mislijo, da zmorejo. Gibanje in sprostitvev v naravi sta namreč ključna dejavnika dobrega počutja. Vse to lahko storimo in se zraven še kaj novega naučimo.

Vabimo vas, da nas obiščete in preživite z nami poučen in pester teden, ki se ga boste radi spominjali.

CŠOD OE PLANINKA

56

Slivniško Pohorje 39
2208 Pohorje
02 603 24 21
031 607 578
planinka@csod.si

Na Pohorju, kjer ne najdemo niti visokih niti izrazitih vrhov in še manj ostrih grebenov, se na severovzhodnem delu, 890 m nad morjem, nahaja **CŠOD OE Planinka**. Z doma, ki je obdan z mogočnimi bukovimi drevesi in je odmaknjen od mestnega vrveža, se odpira prekrasen pogled na Dravsko in Ptujsko polje, Slovenske gorice, Boč in Donačko goro. Pohorje je **naravna oaza** s širnimi gozdovi, pragozdom Šumikom, jasami in pašniki ter z neokrnjeno pohorsko vodo, slapovi in šotnimi barji z jezerci. Tu živijo številne dragocene živalske in rastlinske vrste. Pohorje je pravi raj za ljubitelje pohodništva, kolesarjenja in drugih športnih aktivnosti, pa tudi za raziskovalce rastlinstva in živalstva.

V ta naravni biser smo vpeli programe, s katerimi skušamo otroke navdušiti tako za raziskovanje in spoznavanje narave, kot tudi za športne aktivnosti v naravnem okolju.

V spomladanskih in jesenskih mesecih spodbujamo predvsem **AKTIVNO RAZISKOVANJE NARAVE**. Raznolike dejavnosti potekajo v gozdovih, ob potokih ali na pohorskih fratah. V okviru naravoslovnih vsebin si prizadevamo, da otroci naravo spoznajo in začitijo celostno. Ker je Pohorje edino vulkansko pogorje v Sloveniji, v okviru geoloških vsebin skozi različne dejavnosti skrbimo za popularizacijo geologije med šolsko mladino. S kolesi ali peš spoznavamo tudi bolj oddaljene pohorske zanimivosti.

Otroci uživajo ob igranju **bejžbola in ultimativnega frizbija**, izvajajo različne spretnosti na **rolerjih**, iščejo zavetišče v **bivakih**, ki so jih postavili sami, ter ob večerih s prostim očesom ali teleskopom opazujejo nočno nebo. V prostem času zelo radi igrajo igri Štr-bunk ali Paeyball.

Na ploščadi pod CŠOD OE Planinka se nahaja **PUSTOLOVSKI PARK**, v katerem učence popeljemo na vznemirljivo avanturo premagovanja različnih mrež, vrvi in drugih ovir. Med višinskimi preprekami učenci dobijo priložnost, da preizkusijo iznajdljivost, strpnost, spretnost in druge vrline.

Ker je v bližini našega doma tudi prestolnica Štajerske, učence v okviru vsebine **Toti Maribor** popeljemo po ulicah našega prelepega mesta.

Zimski meseci so čas zimskih aktivnosti in radosti na snegu. Na smučiščih Mariborskega Pohorja izvajamo **ŠOLO ALPSKEGA SMUČANJA**, če je zima radodarna s snegom, pa popoldneve radi preživimo na **tekaških smučeh ali krpljah** na zasneženih travnatih površinah ob domu.

Pri našem delu poseben poudarek namenjamo socializaciji, druženju in sodelovanju učencev zunaj domačega okolja ter prevzemanju odgovornosti za svoje delo.

V tematskem tednu **ŽIVIMO ZDRAVO** poudarjamo in pojasnjujemo, da sta zdravje in z njim povezana kakovost življenja izredno pomembna za razvoj in napredek celotne družbe. Naš cilj je pritegniti čim več otrok in mladostnikov k aktivni skrbi in sprejemanju odgovornosti za lastno zdravje, torej k odločitvi za zdrav življenjski slog.

V **projektne tednu ali vikendu (tudi za nadarjene učence)** **ORIENTACIJA** učencem pojasnimo osnove orientacije, omejnene vsebine pa vpenjamo tudi v druge naše programe šole v naravi. Prednost šole v naravi je, da se praviloma dogaja v naravi. In prav narava je najbolj primeren prostor za učenje orientacije. Dejavnosti v zvezi z orientacijo so tesno povezane tudi z drugimi učnimi predmeti, zato posebej poudarjamo medpredmetno povezovanje.

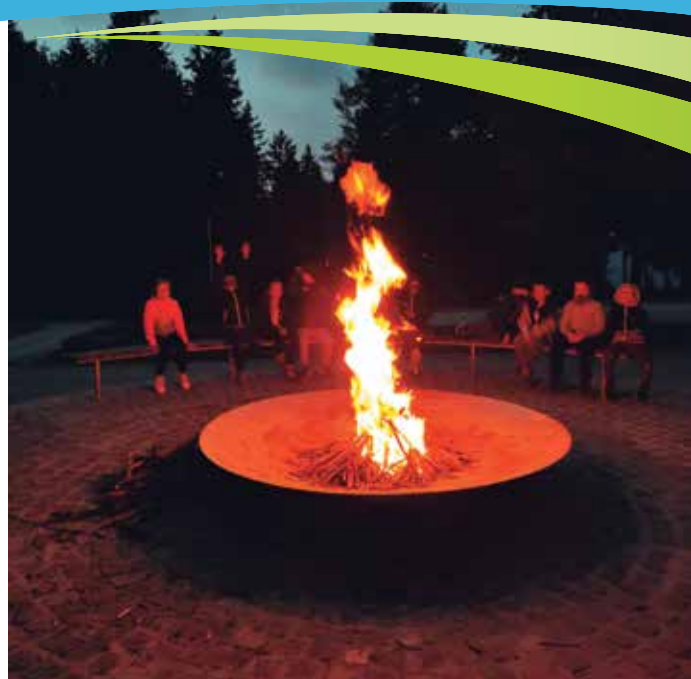
Vabimo vas, da se nam pridružite na nepozabnih dogodivščinah na totem našem bregu.

CŠOD OE PRVINE

64

Dobrljevo 22
1413 Čemšenik
08 205 88 80
041 410 720
prvine@csod.si

Značilnosti okolice

CŠOD OE Prvine leži v Zasavju, pokrajini v osrčju Slovenije, kjer svojo pot vije srednji tok reke Save, s številni vrhovi, ki jim kraljuje »zasavski Triglav« – Kum. Zasavje ponuja številne priložnosti za aktivno preživljanje prostega časa – pohodništvo v krajinskih parkih, turno-kolesarske poti, spusti po reki Savi, rudarski muzeji in tehniška dediščina so le nekatere izmed njih.

CŠOD OE Prvine sprejema obiske v vseh letnih časih, posebej čarobno pa je spomladi, ko se bližnji travniki odenejo v pisane, rožnate barve.

Usmeritev CŠOD OE Prvine

Program CŠOD OE Prvine je namenjen predvsem mlajšim otrokom, v katerih bi radi prebudili radovednost z odkrivanjem

skritih kotičkov narave, možnosti za igro in delo, ki jih nudi naravno okolje, ter v njih spodbudili ustvarjalnost in preprostost življenja, ki se v dandanašnji poplavi materialne propagande vse bolj izgublja. Zaradi odmaknjenosti doma od »hitečega« modernega sveta se otroci umirijo, sprostijo, a vseeno medsebojno povežejo v iskanju znanja in zabave.

V tedenskih športnih programih spoznavamo igre in raznovrstne dejavnosti, ki so plod otroške domišljije in ustvarjalnosti. Poslužujemo se predvsem naravnih pripomočkov, naše igrišče je narava in smiselno je, da njene danosti izkoristimo. Tudi na drevesa plezamo in se s skiroji vozimo čez drn in strn.

Kot mladi raziskovalci se poglobimo v rastlinstvo in živalstvo bližnje okolice, iščemo živalske sledi, opazujemo vreme, prisluhnemo drevesom in iščemo geometrijske oblike, ki jih skriva narava.

Podamo se tudi v preteklost, saj je bilo v bližnji okolici Prvin dogajanje v srednjeveškem času zelo živahno, o čemer pričajo tudi ostanki gradu Gamberk. Velik pečat je pustilo rudarstvo 19. stoletja, danes pa tradicijo oblikuje kulinarčna ponudba na bližnjih Trojanah.

CŠOD OE RADENCI 70

Gorenji Radenci 1a
8342 Stari trg ob Kolpi
01 894 38 20
031 684 805
radenci@csod.si

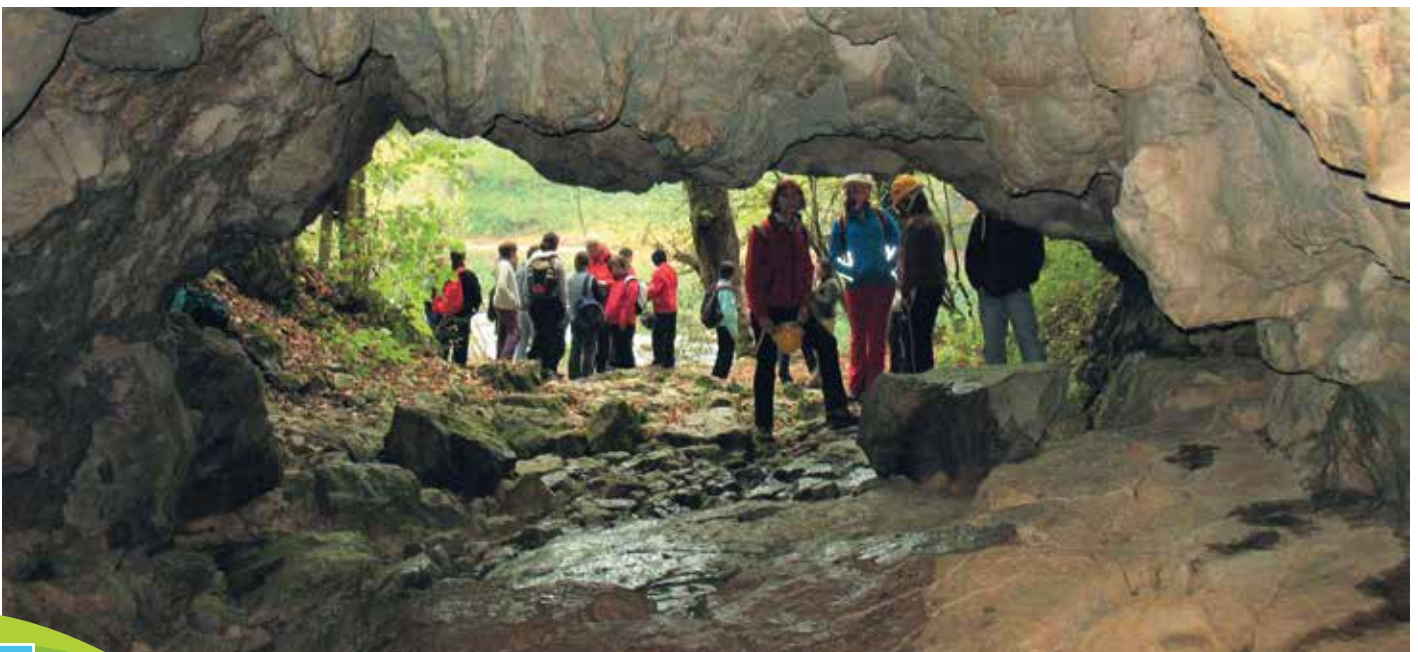
V CŠOD OE Radenci učenci aktivno in **celostno doživljajo Belo krajino**, njene značilnosti, posebnosti, tradicijo in naravne lepote. Naravoslovje prepletamo s tradicijo in kulturno dediščino ter za popestritev izvajamo športne dejavnosti. Bogata kulturna dediščina Bele krajine se odraža tudi v vsebinah našega doma. Učenci se aktivno, praktično in samostojno preizkusijo v značilnih tradicionalnih domačih obrteh. Tako izdelujejo belokranjsko pisanico in vezenino, spečejo belokranjsko pogačo in zaplešejo belokranjske ljudske pleske.

CŠOD OE Radenci je umeščen v odmaknjeno vasico z močno prisotno tradicionalno arhitekturo. Učenci spoznajo tipično belokranjsko vrhhlevno hišo s spremljevalnimi objekti in tudi bogato sakralno dediščino območja, ki v večini sodi v zavarovan Krajinski park Kolpa. Park je dobil ime po najpomembnejši naravni znamenitosti, mejni kraški reki Kolpi, ki teče v neposredni bližini doma. Reka ponuja neizmerne možnosti raziskovanja in aktivnega doživljanja njenih danosti in lepote. V njenih plitvinah učenci spoznavajo bogato biotsko pestrost in fizikalno-kemijske značilnosti vode, globlji odseki pa so kot nalašč za športne aktivnosti (kanuizem, kajak, raft, supanje), ki jih popestrimo tudi z adrenalinskimi spusti čez jezove, ki so nekoč vodo usmerjali na mlin. Čistost in primerna temperatura vode v toplejšem delu leta učencem nudita obilo užitkov pri plavanju, kopianju in čofotanju.

V kanjon oblikovana dolina reke Kolpe nudi še številne druge možnosti za šport, kot so pohodništvo in nordijska hoja, kolesarjenje, tek na smučeh. Učenci se lahko preizkusijo tudi v veščinah preživetja v naravi. V naravnem kraškem okolju spoznajo naravoslovne metode raziskovalnega dela ter ozavestijo in ponotranjijo pomen njegovega varovanja in ohranjanja ter tako tudi delujejo.

Učenci se pri nas naučijo tudi vsakodnevnih življenjskih veščin, doživijo izkušnjo sobivanja, prilagajanja in skupinskega dela, se učijo družbeno sprejemljive komunikacije in vseskozi trajnostno ravnanje.

CŠOD OE RAK

57

Rakov Škocjan 2
1380 Cerknica
01 709 3461
031 607 579
rak@csod.si

CŠOD OE Rak se nahaja v Rakovem Škocjanu, sredi notranjskih dinarsko-kraških gozdov, tik ob vznožju Javornikov – kraške planote, ki je najobsežnejše območje Dinarskega krasa v Sloveniji. Rakov Škocjan je tudi posebno območje z visoko naravovarstveno vrednostjo in je eno prvih širših zavarovanih območij v Sloveniji. Gozd, kraški pojavi, Cerkniško jezero, reka Rak in številni kraški izviri so rdeča nit programa našega doma. Bogato okolje in načrtovanje posameznih dejavnosti zagotavljata visoko stopnjo medpredmetnosti.

Učenke in učenci med bivanjem pri nas veliko časa preživijo v neposrednem stiku z naravo. V naravi se namreč lahko odvijajo prav vse naše dejavnosti – tako dejavnosti, povezane z doseganjem učnih ciljev, kot tudi prostočasne. Otrokom želimo preko doživljanja, raziskovanja in čutenja naravo čim bolj približati in izboljšati razumevanje njenega delovanja. Pomagamo jim pri premagovanju izzivov, preseganju strahov, s čimer prispevamo k njihovi osebni rasti, samopodobi in graditvi odgovornosti.

Samozavestno lahko vsakomur zagotovimo, da bo odšel domov bogatejši za marsikatero doživetje in izkušnjo.

Imamo izjemno okolje in smo odmaknjeni od civilizacije. Vsakdan otrok in nas vseh je vse hitrejši in odmaknjen od nas samih ter tudi od drugih ljudi in narave. To je tudi razlog za našo odločitev, da bomo po najboljših zmožnostih postali dom brez elektronike in potrošništva, prav tako pa smo razvili tematski teden, namenjen izboljšanju socialnih veščin učencev in izboljšanju njihovega delovanja v skupini. Zato vas vabimo, da se z nami »odklopite« in pogled z ekrana preusmerite na zelene jelovo-bukove gozdove, travnike, naravne mostove, kraške izvire, reko sedmerih imen, izvirne in ponorne jame, brezna, udornice, kraško polje ter tamkajšnje »prebivalstvo« – rastline in živali. Vabimo vas, da se z nami podate na sprehod, sedete v kanu ali na kolo, splezate po naravni steni, se spustite po vrhni žičnici in za orientacijo uporabite kompas. Naučili vas bomo, kako spečete slastne buhteljne, se morda naučite kakšne nove igre, zakurite ogenj in zvečer ob njem besede izgovorite in jih zapojete, namesto da bi jih odtipkali v mobilne naprave.

Morda še en razlog, ki ga pogosto slišimo, tako od tistih, ki nas že dolgo poznajo, kot tudi tistih, ki nas obiščejo prvič: »Poleg čudovite narave, raznolikega in zanimivega programa ter okusne hrane so na nas najmočnejši vtis naredili predani in prizadrevni učitelji ter pozitivna energija, prijaznost in domačnost celotne ekipe.«

Dobrodošli!

CŠOD OE SOČA

75

Dijaška ulica 14
5220 Tolmin
05 380 19 00
031 607 580
soca@csod.si

Smaragdna reka Soča s pritoki in okoliška neokrnjena narava vas vabita na obisk

CŠOD OE Soča s svojo lego na obrobju Tolmina, blizu sotočja Tolminke in Soče, ponuja bogate možnosti na naravoslovnem, športnem in družboslovnem področju v vseh letnih časih.

Pri nas poudarjamo **naravoslovje**, saj smaragdna reka Soča s pritoki in okoliška neokrnjena narava omogočata raznolik iz-

bor številnih dejavnosti (ekologija, čistilna naprava, ribogojnica, življenje v vodi itd.). Naš program se odvija na področju najlepših naravnih znamenitosti v tem delu Slovenije: **Tolminska korita**, ki so najnižja in najlepša vstopna točka v **Triglavski narodni park, sotočje Soče in Tolminke, Kozlov rob**. Prav vse dejavnosti na terenu pa se dotaknejo tudi zgodovine Tolminske (Tolminski punt, Soška fronta). Tedenski program ŠVN skušamo popestriti tudi s **športnimi vsebinami** (kanuizem, kolesarjenje, nordijska hoja, lokostrelstvo, pohodništvo), delovno okolje pa nas spodbuja k medosebnemu in medpredmetnemu povezovanju.

Preko dejavnosti CŠOD OE Soča otroci v naravnem okolju pridobivajo nova znanja, veščine in spretnosti. Ponuditi jim želimo pozitivno izkušnjo bivanja v našem okolju in si prizadevamo, da se naučijo medsebojnega sodelovanja, spontanosti in samostojnega pogleda na svet.

Dobrodošli v Tolminu.

ČŠOD OE ŠKORPIJON

63

Veliki Boč 31 a
2353 Duh
02 656 58 31
031 607 581
skorpijon@csod.si

ČŠOD OE Škorpiljon leži na slemenu Kozjaka, ki se razteza nad dolino Drave, od koder je proti severu čudovit razgled na obmejno gričevje avstrijske Štajerske. Veliko je mešanih gozdov, travnikov in pašnikov, izvirov, mlak, močvirij, ribnikov in bistrjih vodotokov, ki skrivajo bogato naravno dediščino. Naravno mi-kavna in z gozdovi bogata krajina in panoramski razgledi so osnova za privlačno raziskovanje, ki ga nudimo vse leto. Okolju je dala pečat tudi zgodovina državne meje, ki je naravna in kulturna meja med dvema narodoma. Tu so samotne hribovske kmetije in zaselki, gorsko pašništvo, ostanki vodnih žag in mlinov ter globoke rečne soteske.

JAHANJE je pri nas mogoče skozi vse leto. Sredi zelenih gozdov namreč ČŠOD OE Škorpiljon nudi toplo zavetje islandskim konjem, ki vedno znova razveseljujejo skupine otrok. Islandski konji so za otroke posebej primerni predvsem zaradi svoje višine. Ti ljubki konjički imajo pred drugimi pasmami tudi veliko prednost, saj ne brcajo in tudi ne grizejo. So tudi edina pasma, ki zmore pet »brzin«, saj poleg hoda, kasa in galopa obvladajo še »tolt« in »pass«.

Islandski konji so manjše rasti, mirni, dobro dresirani in namenjeni popolnim začetnikom. Tako ni razloga, da bi se jih otroci bali. Z jahanjem na islandskih konjih zelo hitro premagajo strah pred konji in morda celo odpor, ki je pogosto posledica nepoznavanja konjev. Ure, ki jih preživijo s konji, jim vedno ostanejo v nepozabnem spominu. To je tudi edini kraj v Sloveniji, kjer se otroci v okviru osnovnošolskega in srednješolskega izobraževalnega programa srečajo s konji in z jahanjem.

V programu otroci celovito spoznajo konje. S konji namreč preživijo veliko časa. Očistijo jih in pokrtačijo, jim uredijo grivo in rep, očistijo kopita, jih osedlajo in odpeljejo na jahališče, kjer samostojno osvojijo osnove jahanja.

Ob domu stoji hlev, kjer si lahko otroci ogledajo **MINI KMETIJO**. Projektni teden **KMETIJA**, ki je primeren za otroke od 1. do 4. razreda in vrtce poteka vse leto. V okviru tedna **KMETIJA** otroci:

- pridobivajo znanja in veščine v povezavi z izbranimi vsebinami projektnega tedna Kmetija;

- spoznavajo opravila na kmetiji;
- spoznavajo živali na kmetiji in njihovo oskrbo;
- izvajajo zabavne, športne in ustvarjalne dejavnosti na kmetiji.

UČENJE V NARAVI IN O NARAVI poteka vse leto. Prekrasna narava omogoča raziskovanje in doživljanje narave v okolici doma in ustvarjanje v naravi v vseh letnih časih z izvajanjem različnih naravoslovnih, družboslovnih in športnih dejavnosti.

Otroci si lahko ogledajo na domu **dve muzejski zbirki**, ki smo jih uredili skupaj z lokalno skupnostjo.

Čevljarska zbirka je bogata zbirka iz 30. let prejšnjega stoletja. Obsega poslovno dokumentacijo, orodje in modele obutve ter prikazuje čevljarsko tradicijo dveh generacij družine Hodnik.

Etnološka zbirka »Selniški pležuh« je zbirka pležuhov, edinega prevoznega sredstva, ki so ga v zimskih mesecih uporabljali prebivalci hribovitega Kozjaka.

Naše delo poteka v naravi in ne v učilnici. Tako otroci res do-jamejo in začutijo odnos do narave. Le tako v otrocih utrdimo vrednote, ki so odločilne v kasnejšem življenju. Preprosto, pri nas ste dobrodošli vsi, ki v stiku z naravo oblikujete pogled na svet in pogled na samega sebe. Vsi, ki si želite in dopustite, da narava spremeni in polepša vaše življenje.

CŠOD OE ŠTRK

59

Spuhlja 34 a
2250 Ptuj
02 778 50 41
031 607 582
strk@csod.si

Nahajamo se na začetku Ptujkega polja, približno 3,5 km od najstarejšega slovenskega mesta, s prelepim razgledom tudi na del Dravskega polja, Slovenskih goric in Haloz.

Obdaja nas geografska in etnografska krajina z očarljivimi dvorci in cerkvami, ki so dokaz bogate, nadvse zanimive preteklosti (Ptujski grad, grad Borl, dvorec Dornava, Dominkova domačija, Ptujška gora).

S pestrostjo posodobljenih naravoslovnih, družboslovnih in športnih programov želimo otroke druge in tretje triade in di-jake navdušiti tako za raziskovanje in spoznavanje narave in družbe, kot tudi za športne aktivnosti v naravnem okolju. Zaradi bližine Ptuja in Markovcev poudarjamo predvsem družbo-slovne vsebine, ki vključujejo ogled mesta Ptuj, ter delavnice Spoznajmo Ptujsko polje, Kurentova delavnica in Stavbna de-diščina Ptujkega polja.

Ravnina, ki nas obdaja, je primerna za kolesarske izlete, na ka-tere se učenci lahko podajo že kmalu za tem, ko so se preizku-sili na našem kolesarskem poligonu. Posebnost sta »zmajska« čolna »Dragon boat«, s katerima veslamo po Ptujkem jezeru. V zimskih mesecih pa v bližnjih Termah Ptuj v topli termalni vodi potekajo plavalni tečaji.

V okolici CŠOD OE Štrk lahko otroci uživajo ob igranju odbojke, košarke in nogometa, v telovadnici pa igrajo namizni tenis ter razvijajo motorične spretnosti z izvajanjem cirkuških spretno-sti in lokostrelstvom.

Poleg 30 različnih programov v CŠOD OE Štrk nudimo še dva projektna in tri tematske tedne ter dva programa za nadarjene. Pri projektnem tednu »VODA – ČUDOVITA TEKOČINA« učen-ci v vodi opazujejo, raziskujejo in določajo rastline in živali s pomočjo določevalnih ključev. Merijo fizikalno-kemijske pa-rametre in s pomočjo indikatorskih organizmov ugotavljajo kakovost vode. Ogledajo si čistilno napravo v Zabovcih in jez v Markovcih. Seznanijo se s pomenom največjega umetnega jezera v Sloveniji – Ptujkega jezera – in si ga tudi ogledajo. Se-znanijo se s pomenom varovanja voda in o njem razmišljajo.

Učenci bodo med tedenskim bivanjem v CŠOD OE Štrk, ki je v bližini najstarejšega slovenskega mesta Ptuj, spoznali način ži-vljenja v srednjem veku. Primerjali bodo življenje na podeže-lju in v mestih skozi zgodovino. Projektni teden »SPREHOD SKOZI SREDNJI VEK« nudi tudi veliko medpredmetnega pove-zovanja.

Tematski teden »ŠTRKOVE ŠPORTNE DEJAVNOSTI« ponuja različne športne programe s poudarkom na **pripravi na ko-lesarski izpit in kolesarjenju**, s poudarkom na **kolesarjenju, orientacijskem teku, kanuizmu** ali vožnji z **Dragon boati** in plavanju, ter s poudarkom na **nadstandardnih športnih dejav-nostih**, kot so spoznavanje z **osnovami golfa** na igrišču za golf na Ptuj, **boks** v Gym centru Zavec na Ptuj in **jahanje** konj na posestvu Marsilea ali na pokritem jahališču v Dornavi.

V okviru tematskega tedna »KAKO LAHKO POMAGAM?« učen-ci spoznavajo delo in opremo **policije, gasilcev, Rdečega kri-ža, FURS-a in Slovenske vojske**.

Učenci na predstavitev dejavno sodelujejo in se na praktičnih primerih naučijo, **KAKO LAHKO POMAGAM(O)?**

Ptuj in njegova okolica se že od prazgodovine naprej ponašata z izjemno bogato zgodovino, zato nekateri mesto imenujejo kar zakladnica tisočletij. »RIMLJAN SEM!« je tematski teden, v okviru katerega želimo udeležencem predstaviti delček rimske zgodovine mesta, da bi spoznali življenje in delo Rimljanov s poudarkom na lokalni zgodovini. Na ogledih in praktičnih de-lavnicah bodo udeleženci spoznali nekatere vidike rimskega vsakdanjika. Veličastno zgodbo pripoveduje antični Ptuj. Me-sto je lani praznovalo kar 1950 let prve omembe v pisnih virih, zato **VIVAT POETOVIO!**

»FILMSKE DELAVNICE« so program za nadarjene, v okviru ka-terega udeležence seznanjamo z osnovami filmskega ustvar-janja, ki obsegajo naslednje teme: uvod v film, ideja za film, priprava zgodbe in scenarija, montaža in premiera filma. De-lavnice izvajamo v sodelovanju s filmskim društvom **Film fac-tory**.

S programom za nadarjene »**PODJETNIŠTVO ZA MLADE**« želimo udeležence spodbuditi k ustvarjalnemu razmišljanju in reševanju vsakodnevnih izzivov ter jim predstaviti osnove podjetništva.

Nataša, Danica, Darja, Tomislav, Vladimir, Silva, Suzana, Janez in Aleksej vas vabimo, da nas obiščete!

CŠOD OE TRILOBIT

58

Javorniški Rovt 25
4270 Jesenice
04 580 67 56
031 607 583
trilobit@csod.si

Nahajamo se v osrčju Zahodnih Karavank nad Jesenicami, na nadmorski višini okoli 950 m ob manjšem jezeru s kristalno čisto vodo, ki po kamnitih rakah, obloženih z mahom, priteka iz bližnjih izvirov. Gorski izviri z vodnimi zajetji, rakami in cevovodi ter eno najstarejših elektrarn v Sloveniji so majhen, a pomemben del tehnične dediščine.

Okolica CŠOD OE Trilobit ima bogato železarsko zgodovino, pestro geološko zgradbo z nahajališči fosilov, Zoisovo graščino z botaničnim parkom in planinskimi travniki, med katerimi izstopajo bele poljane narcis ter rastišča endemične Zoisove vijolice in murke.

Razgibanost terena nudi idealne možnosti za pohodništvo in rekreacijo v naravi. Z bližnjih razglednih točk se odpira pogled na Julijce, Zgornjesavsko dolino, visoke planote in Ljubljansko kotlino, z gorskega grebena nad domom pa lahko občudujemo tudi Koroško z dravsko dolino in preko nje celo centralne Alpe.

Naravne danosti in bogata preteklost naših krajev omogočajo pestro ponudbo vsebin. Pomemben del preživljanja časa v šoli v naravi namenjamo tudi druženju, socializaciji, razvijanju medsebojnih odnosov in samostojnosti. Posebej poudarjamo skrb za varnost in spodbujamo odgovornost posameznika.

Osnovna usmeritev CŠOD OE Trilobit sta programa s poudarkoma na **NARAVOSLOVJU** ter **ŠPORTU IN PREŽIVETJU V NARAVI**. Učenci spoznavajo naravne značilnosti gorskega sveta (vode, rastlinstvo, živalstvo, kamnine in fosile, prst), železarsko tradicijo in z njo povezano tehnično dediščino. Aktivno doživljajo naravo na pohodih in z orientacijo (za učence višjih razredov tudi z uporabo IKT) in športnimi dejavnostmi (veslanje po mirnem jezercu tik ob domu, plezanje, lokostrelstvo).

V zimskem času izvajamo **PROGRAM ALPSKEGA SMUČANJA**, v katerem poleg tečaja alpskega smučanja nudimo tudi tek na smučeh za skupino ne-smučarjev, ponujamo pa tudi **TEDEN TEKA NA SMUČEH**. Oba programa v popoldanskem času dopolnjujemo z naravoslovno-tehničnimi vsebinami ter spretnostmi preživljanja prostega časa v naravi, ki jih šole izberejo iz naše ponudbe.

Izvajamo tudi **TEMATSKE TEDNE**:

Teden preživetja v naravi s poudarkom na varni hoji, osnovi orientacije in preživetju v naravi. Učenci izdelajo bivak, se naučijo varno pripraviti ognjišče, spoznavajo uporabne rastline, nabirajo zelišča, užitne gobe in se spoznajo z ribolovom.

Voda od izvira do pipe. Bogastvo in pestrost vodnih virov in tehnična dediščina z vodnimi zajetji in sistemi cevovodov ter eno najstarejših hidroelektrarn v Sloveniji tik ob domu omogočajo poglobljeno spoznavanje pomena vode in vodnih virov. Učenci raziskujejo lastnosti vode in njeno kakovost, izkoriščanje s strani človeka, ter preučujejo različne vodne ekosisteme in njihovo biotsko pestrost.

Teden tehnike. Program z različnimi tematikami s področja tehnike in tehnologije kot so pridobivanje elektrike, hidrocen-trala Javorniški Rovt (gonila, prenosi, merilni inštrumenti, prevodniki, izolatorji, elektrika, orodje), vodna zajetja in cevovodi, izdelava filtra za čiščenje vode; obdelava naravnega kamna (žaganje, brušenje, poliranje, vrtanje); izdelava kalupov, odlivanje in barvanje odlitkov; izdelava ribiške vabe iz umetnih in naravnih materialov; polstenje volne (filcanje).

Za nadarjene učence izvajamo program **KAMNINE IN FOSILI**, ki poteka med vikendi. Raziskujemo bližnja nahajališča fosilov, pripravimo zbirko kamnin, izdelamo odlitek fosila, ter obdelujemo naravni kamen. Spoznavamo geomorfološke pojave in sestavljamo zgodbe o dogajanju v davni geološki preteklosti. Program popestrimo z rekreativnimi dejavnostmi.

Za bližnje šole organiziramo **DNEVE DEJAVNOSTI**, kot so športni dan (veslanje, plezanje, lokostrelstvo, orientacija z uporabo IKT) in naravoslovna dneva »Kamnine in prst« in »Raziskovanje vodnega ekosistema«.

CŠOD OE VOJSKO

58

Vojsko 21
5280 Idrija
031 607 584
vojsko@csod.si

Vojsko – kjer v naravi klekljamo dobre medosebne odnose

Vojsko je najvišje ležeča vas na Primorskem, ki se razteza na 1000 m visoki planoti in je zgolj 14 km oddaljena od Idrije, znani po nekdanjem tretjem največjem rudniku živega srebra na svetu, idrijski čipki in žlikrofh.

Ko se iz doline povzpemo na visoko planoto, se nam odpre čudovit pogled na okoliške hribe, Trnovski gozd na eni strani in visoke gore Julijskih Alp s Triglavom na drugi strani. Visoko v hribe odmaknjeno in razpršeno naselje nudi domačinom ter marsikateremu planincu, izletniku, ljubitelju narave ali športniku poleti in pozimi številna nepozabna doživetja.

Med najbolj zanimive in obiska vredne točke Vojskarske planote sodijo slapovi Gačnika, razgledna točka Hudournik, Partizanska tiskarna Slovenija in Tekaško smučarski center Vojsko. Neokrnjena narava nam omogoča pestro ponudbo programov, v katerih povezujemo različne športne, naravoslovne in družboslovne vsebine.

V ospredju programov, ki jih nudimo, je tematski teden **Spoznajmo in povežimo se**. Njegov glavni namen je razvijanje in krepitev socialnih veščin – komunikacije, sodelovanja, dogovarjanja, medsebojnega povezovanja, pozitivne samopodobe ter izboljševanja razredne klime. Naštete veščine skušamo v čim večji meri vključevati tudi v vse ostale vsebine, ki jih izvajamo.

V začetku šolskega leta izvajamo **Spoznavne programe za dijake 1. letnikov srednjih šol**, zanimanje zanje pa je vsako leto večje.

Zimski čas namenjamo predvsem učenju **alpskega smučanja in teka na smučeh**, prav tako pa v tem času izvajamo tudi vse ostale naše programe.

V program šole v naravi redno vključujemo vsebine, ki so povezane s posebnostmi lokalnega okolja, tako v geografskem in

naravoslovnem kot tudi kulinaricnem in kulturnem smislu. Z učenci tako prav vsak teden pripravljamo idrijske žlikrofe, ki jih s slastjo pojemo za kosilo, spoznavamo pa tudi idrijsko čipko in se učimo osnov klekljanja. Peš ali s kolesom si ogledamo vsaj kakšno od zanimivih točk, ki jih omogočata lega in zgodovina planote.

Radi organiziramo ali izvedemo tudi ogled v Idriji (ogled mesta, Mestnega muzeja Idrija, Antonijevega rova ali Divjega jezera), s čimer udeležence dodatno seznanimo z bogato idrijsko dediščino, ki je uvrščena na seznam svetovne dediščine UNESCO.

Z lokalnim okoljem pa je najbolj povezan tematski teden **Od čipke do žlikrofov**, v okviru katerega vse dejavnosti, ki jih izvajamo, smiselno in medpredmetno povežemo z našo bogato kulturno, naravoslovno, geografsko in tehniško dediščino.

Izvajamo tudi dva programa za nadarjene učence, in sicer program **Robotika z Lego Mindstorms EV3** ter program **Sodeluj in napreduj** oz. njuno kombinacijo.

Z dobro voljo in neumorno pozitivno energijo si prizadevamo, da bi učenci pri nas razvili in okrepili socialne veščine, ki so zelo pomembne za uspešno in tvorno delovanje v družbi ter da bi od nas odšli s pozitivno izkušnjo aktivnega preživljanja časa, ki vključuje gibanje, ustvarjanje in raziskovanje v naravi.

ENODNEVNI PROGRAMI DNEVNIH CENTROV ČŠOD

Naravoslovni dan: Arboretum Volčji Potok

Na naravoslovnem dnevu v Arboretumu Volčji Potok učenci spoznavajo in raziskujejo različne vrste domačih in tujerodnih dreves in grmov. Ob njih spoznavajo značilnosti rastlin in procese, ki potekajo v njih. Opazujejo, kako se rastline prilagajajo na okolje. Spoznajo Arboretum Volčji Potok kot primer naravne in kulturne dediščine. Možna tudi izbira delavnice sajenja rastlin za doplačilo.

Naravoslovni dan: Izdelava herbarija in spoznavanje dreves

Delavnica poteka v jesenskih mesecih. Učenci nabirajo liste različnih vrst lesnatih rastlin in jih pripravijo za sušenje. Dobi-jo in uredijo herbarijsko mapo ter izdelajo vzorčno herbarijsko polo.

Naravoslovni dan: Izdelava določevalnih ključev in spoznavanje dreves

Delavnica poteka v zimskem času. Pri opazovanju zimskih vejic dreves in grmov iščejo podobnosti in razlike med njimi. Z določevalnim ključem določajo nabrane vejice. Sami izdelajo preprost določevalni ključ za iglavce.

Naravoslovni dan: Jama Dimnice

Na aktiven način spoznamo stik kraškega s fluvialnim površjem ter sožitje človeka nekoč in danes. V jami odkrivamo rastlinske pasove v breznu ter živalstvo in klimo. Preučujemo nastanek podzemlja in odnos do njega. Otroke uvajamo v jamarstvo kot športno zvrst.

Naravoslovni dan: Kraški rob

Na prehodu s Krasa v Istro odkrivamo različne kamnine in oblike površja, klimatske spremembe in prilagoditve rastja. Spoznavamo sožitje človeka s podzemljem v Sveti jami, ki je v Sloveniji edina jama, spremenjena v cerkev. V njej pa se lahko spustimo celo do ostankov vinske kleti.

Naravoslovni dan: Kras in Primorje

S kombinacijo različnih učnih vsebin ponujamo spoznavanje raznolikosti pokrajine ter kulturne in naravne dediščine od Krasa do priobalnega sveta slovenske Istre v enem dnevu.

Naravoslovni dan: Reka sedmerih imen

Na ekskurziji sledimo Ljubljanci od Planinskega polja, kjer se v istoimenski jami podamo do sotočja rek, in preko doline reke Rak do Cerkniskega jezera, kjer spoznamo njegovo hidrološko funkcijo in nastanek. To si najlažje predstavljamo tako, da obiščemo maketo Cerkniskega kraškega polja.

Naravoslovni dan: Krajinski park Rakov Škocjan

Kraško globel raziščemo od izvira reke Rak, kjer se podamo pod Mali naravni most in v del Zelških jam do ponora ter se vzpnemo na Veliki naravni most, kjer se seznanimo z gozdnimi sestoji in sožitjem človeka s kraško pokrajino.

Naravoslovni dan: Krajinski park Strunjan

V oazi sožitja človeka in narave v Istri spoznamo razvoj ozemlja, s poudarkom na tipih obal s kamninami, rastjem in dejavnostmi človeka, kot so marikultura, ribištvo in solinarstvo. Solinarstvo nam ponudi uvid v postopke pridelave soli, pri čemer pozkusimo, kakšen okus imajo sol in slanuše.

Naravoslovni dan: Ljubljansko barje

Spoznavamo naravoslovne, geografske, zgodovinske, ekološke in kulturne značilnosti in posebnosti ostankov najjužnejšega evropskega visokega barja: rastje in živalstvo, kulturo koliščarjev na razstavi Koliščarji z Velikega jezera na Igu (vstopnina), vodne jarke in reko Ljubljnico, šoto in glino polžarico ter Plečnikovo dediščino v Črni vasi. V program lahko vključimo ogled novo odprtega kolišča v naravni velikosti (vstopnina).

Kulturni dan: Po poti kulturne dediščine

Kulturni dan poteka v vaseh pod Stolom, kjer se je v preteklosti rodilo veliko pomembnih ljudi za našo kulturo. Obiskali bomo rojstne hiše Franceta Prešerna, Janeza Jalna, Franca Saleškega Finžgarja, spominsko hišo Matije Čopa ter Janšev čebeljak. Spoznali bomo način življenja v 19. in začetku 20. stoletja in življenjske zgodbe ter dela petih znanih Slovencev. Na poti nas čaka nekaj izzivov in nalog.

Kulturni dan: Po Prešernovih stopinjah

Na dnevu dejavnosti spoznamo življenje in delo našega največjega pesnika, Franceta Prešerna. Podamo se po poteh, ki so zaznamovale njegovo življenje. Obiščemo Prešernovo rojstno hišo ter se sprehodimo po različnih, z njim povezanih lokacijah v Ljubljani in v Kranju. Na poti delčke iz pesnikovega življenja sestavimo v celoto ter jih povezujemo z recitacijami njegovih pesmi.

Kulturni dan: En pesnik je živel, iz Vrbe je bil...

Obiščemo Vrbo, rojstno vas pesnika Franceta Prešerna. Čas zavrtimo za dobrih dvesto let nazaj in podoživimo obdobje

Prešernove mladosti. Pogledamo stare predmete in ugotavljamo njihov namen. Pogledamo, kje so spali, kje so kuhali, kaj so jedli. V prostor umestimo Prešernovo življenje in ustvarjanje. Sprehodimo se tudi do vaške lipe, cerkve sv. Marka in Prešernovega spomenika. Kulturni dan nadaljujemo z ustvarjalnimi delavnicami v Čopovi spominski hiši. Narišemo Prešernov portret, rišemo na steklo, izdelamo razglednico ali plakat, napišemo pesem ...

Kulturni dan: Čbelica leti z neba

Na dnevu dejavnosti se seznanimo s pomenom čebel in čebelarstva ter spoznamo čebeljo družino in življenje čebel. Seznanimo se tudi z zgodovino čebelarstva v Sloveniji ter s posebnostmi in kulturno dediščino. Spoznamo panjske končnice, čebelje pridelke, njihovo koristnost za zdravje pa tudi nevarnosti, ki prežijo na nas pri delu s čebelami. Narišemo panjske končnice, izdelamo maketo čebelnjaka, se posladkamo z medom in izdelamo sveče iz čebeljega voska.

Kulturni dan: Bled z otokom in Blejski grad

»Dežela Kranjska nima lepšga kraja, ko je z okolšno ta podoba raja«, je zapisal že France Prešeren v Krstu pri Savici. Blejsko jezero z otokom in Blejski grad uvrščamo med najbolj obiskane

in fotografirane znamenitosti Slovenije. Na kulturnem dnevu bomo spoznali naravne in kulturne značilnosti Blejskega kota, ki so omogočile razvoj turizma od začetnih romanj na otok k boginji Živi, preko Rikljevca zdraviliškega turizma do mondenega turizma in današnjega trajnostno usmerjenega turizma. Na ogledu samega kraja bomo videli različne nastanitvene objekte, spremljevalno turistično infrastrukturo, spoznali zgodovino kraja ter tudi opredelili pozitivne in negativne vplive turizma na pokrajino in življenje lokalnega prebivalstva. Obiskali bomo Blejski grad in se s pletno odpeljali na otok. Z osmošolci in devetošolci lahko dan dejavnosti nadgradimo z obiskom šolskega hotela Astoria, kjer bomo spoznali poklice v hotelirstvu in si ogledali hotelske učilnice.

Kulturni dan: Mesto Ljubljana – slovenska prestolnica

Sprehod po ljubljanskih ulicah, trgih in mostovih nam odstre pogled v zgodovino in sedanost slovenske prestolnice. Obiščemo živilsko tržnico ter kulturne in upravne ustanove in se razgledamo z Ljubljanskega gradu. Spomeniki pričajo o življenju in delu pomembnih Slovencev, ob reki Ljubljanici pa ugotavljamo, kako zelo pomembna je bila za naše prednike. Spoznamo tudi prizadevanja arhitekta Jožeta Plečnika za ureditev mestnega središča.

Kulturni dan: Po poteh rimske Emone

Na krožni poti po ljubljanskem središču si ogledamo izvirne ostanke, rekonstrukcije in kopije ostankov najstarejšega mesta v slovenskem prostoru – rimske Kolonije Julije Emone. Obiščemo lapidarij Narodnega muzeja in s plačilom vstopnine emonska arheološka parka ali se udeležimo antične učne ure v Slovenskem šolskem muzeju.

Kulturni dan: Plečnikova Ljubljana

Krožna pot nas vodi mimo lokacije rojstne hiše arhitekta Jožeta Plečnika do njegovega ljubljanskega bivališča v Trnovem in nazaj ob reki Ljubljanici. Na poti se srečujemo s številnimi Plečnikovimi zgradbami in ureditvijo v ljubljanskem središču, kot so NUK, Tromostovje, Čevljarški most, Tržnica, Kongresni trg, nabrežja Ljubljanice... Plečnikova Ljubljana se uvršča med najpomembnejše celostne umetnine 20. stoletja in je od 2021 vpisana na UNESCO seznam svetovne kulturne dediščine.

Tehniški dan: Muzej pošte in telekomunikacij – Polhov Gradec

Na tehniškem dnevu spoznamo zgodovino pošte in telekomunikacij ter načine sporočanja od pradavnine do danes. Pošljejo sporočilo s telegrafom, telefonirajo s starinskim telefonom in na delavnicah izdelajo poštni rog, štampljko ali pošgarsko kapo.

Tehniški dan: Tehniški muzej Slovenije v Bistri

V prostorih nekdanje kartuzije domuje največji slovenski muzej, ki zbira, hrani, varuje in izobražuje o slovenski tehniški dediščini. Na devetih oddelkih (prometnem, tekstilnem, gozdarskem, lesarskem, lovskem, ribiškem, tiskarskem, elektro in kmetijskem) učencem približamo tehniko in tehnologijo ter širimo razumevanje okoljevarstvenih težav in pomen varčevanja z energijo in surovinami.

Tehniški dan: Luka Koper

S koprskega Belvederja se razgledamo po prvem bazenu Luke Koper, ob tem pa spoznamo sobivanje mestnega jedra in edinega slovenskega tovornega pristanišča. V Luki Koper odkrivamo pristaniške dejavnosti, od zorenja sadja do pretovora na različnih terminalih, različne tipe ladij in naprav ter skrb za okolje.

Tehniški dan: Načini transporta

Na kratki razdalji spoznavamo različne načine prevoza, in sicer po železnici, morju in zraku. Obiščemo največjo slovensko tovorno železniško postajo, kjer oskrbijo več kot sto vlakovnih kompozicij na dan. Spoznamo tudi dvopotna vozila, vozila, ki se gibljejo po cestah in po tračnicah. V Luki Koper se seznanimo s pretovarjanjem različnega tovora, tipi ladij in naprav. Dan zaključimo na mednarodnem letališču v Sečovljah.

Ekскурzija na avstrijsko Koroško

Učenci na interdisciplinarni ekscurziji obiščejo najbolj severni del slovenskega etničnega ozemlja – avstrijsko Koroško. Spoznajo pomembe mejnike v zgodovini Slovencev – Karantanijo, Brižinske spomenike in pokristjanjevanje. Obiščejo dobro varovan srednjeveški grad, Gosposvetsko polje, Celovec in Vrbsko jezero.

Ekскурzija v Trst

Ivan Tavčar je Trst poimenoval »slovenska pljuča«, zato postanemo ob tržaških Slovencih, od Trubarja do Pahorja, in spoznamo položaj slovenske narodne skupnosti danes. Sprehodimo se po mestnem središču skozi Terezijansko četrt, mimo Narodnega doma, Velikega kanala, rimskega gledališča do Velikega trga. V nekdanjem koncentracijskem taborišču Rižarna se seznanimo z grozotami druge svetovne vojne.

Enodnevni program za nadarjene: Voda skozi kras

Sledimo potoku od ponora skozi jamo Dimnice z edinim vodovodnim zajetjem v evropskem podzemlju, do izvira reke Rižane in predelave surove vode z ultrafiltracijo v vodarni. Sproti merimo njene lastnosti, da bi razumeli, zakaj je kraški vodonosnik pomemben tudi v globalnih okvirih.

Naravoslovni dan: Od cveta do medu

V Čebelarški zvezi Slovenije na Brdu pri Lukovici učence popeljejo v skrivnostni svet čebel, še posebej slovenske avtohtone vrste »kranjske sivke«. Z ogledom čebelnjaka in digitalnega materiala se seznanimo z zgodovino čebelarstva, zgradbo in življenjem čebelje družine, pomenom za kmetijstvo in ohranjanje ravnovesja v naravi. Sprehodimo se po učni poti, dan pa popestrimo s poskušnjo čebeljih pridelkov in delavnico (izdelava štampiljke, voščene svečke, panjske končnice). Ogledamo si tudi edinstven 3D model čebele, velik 170 cm s premičnimi telesnimi deli in spremljajočo multivizijsko predstavitev.

ne vrste »kranjske sivke«. Z ogledom čebelnjaka in digitalnega materiala se seznanimo z zgodovino čebelarstva, zgradbo in življenjem čebelje družine, pomenom za kmetijstvo in ohranjanje ravnovesja v naravi. Sprehodimo se po učni poti, dan pa popestrimo s poskušnjo čebeljih pridelkov in delavnico (izdelava štampiljke, voščene svečke, panjske končnice). Ogledamo si tudi edinstven 3D model čebele, velik 170 cm s premičnimi telesnimi deli in spremljajočo multivizijsko predstavitev.

Kulturni dan: Groharjeva hiša

Groharjeva rojstna hiša v Sorici ponuja zanimiv kulturni dan za osnovne in srednje šole ter vrtce. Učenci bodo v hipu posta-

li pravi glasbeniki in slikarji: spoznavali bodo tolkalna glasbila, zaigrali v orkestru ter ustvarjali v slikarskem ateljeju. Vsi so dejavno vključeni v program, za vsakega imamo pripravljeno glasbilo in tudi likovne izdelke na koncu odnesejo domov. Po ustvarjalnih delavnicah si bodo ogledali še Groharjevo spominsko sobo ter galerijo in etnografski muzej. Vabljeni na aktivno preživet kulturni dan, ki bo vam in vašim učencem za vedno ostal v spominu.

Športno-kulturni dan: Po Groharjevi poti

Sorica poleg programa v Groharjevi hiši ponuja tudi pohod do Groharjeve domačije, kamor se je družina preselila v slikarjevem otroštvu. To je pot, po kateri je Ivan Grohar vsak dan hodil v šolo v Sorico. Lahko se sprehodimo tudi po vasi in spoznavamo etnografsko in kulturno dediščino kraja ali pa obiščemo slikovito vasico Spodnje Danje.

Kulturni dan: Celeia – Cilli – Celje

Celje – knežje mesto, kjer že od srednjega veka odzvanjajo skrivnostne zgodbe Celjskih grofov. »Grofje Celjski danes in nikoli več,« je bilo izrečeno ob pogrebu zadnjega Celjskega grofa. A celjske zvezde svetijo še naprej. Najdemo jih v slovenskem grbu, kjer kažejo veličino rodbine iz Savinjske doline. Mesto ob reki Savinji pa je cvetelo že v starem veku in še dolgo po odhodu Rimljanov je na veličastnost Celeie spominjalo poimenovanje mesta »Troia Secunda«. V Pokrajinskem muzeju v kletnem delu nekoč Knežjega dvora si lahko ogledamo ostanke rimske Celeie »in situ«. Celje je tudi rojstni kraj ene največjih svetovnih popotnic Alme Karlin, ki so jo imenovali tudi »Kolumbova hči«. Med znanimi Celjani sta Anton Martin Slomšek in fotograf Josip Pelikan. V Celju stoji tudi kip Alfreda Nobela.

Ekskurzija v Prekmurje in domače obrti v Veržeju

V ekskurziji po Prekmurju vam ponujamo pester program ob reki Muri. Navdušile vas bodo njene naravne in kulturne lepote. Mlini, ki se še danes vrtijo, spominjajo na davne čase, ko so mlinarji mleli žito, brodarji krmarili brodove, vse pa je čuval sv. Miklavž. Stare šege in navade še živijo, pozvačin vas prijazno vabi na gostovanje v Prekmurje. Skupaj bomo spoznavali toplo in gostoljubno panonsko pokrajino, kjer vrelci tople vode privabljajo turiste in pokrajini danes nudijo možnosti razvoja in življenja. In ko zadiši po prekmurskih dobrotah, vemo, da tu živijo dobri ljudje.

Veržej je ena najmanjših občin v Sloveniji, a se kljub temu ponaša z izjemno prepoznavnostjo, ki jo že nekaj let predstavlja Center domače in umetnostne obrti – DUO v Veržeju. Namenjen je aktivnemu spoznavanju kulturne dediščine rokodelstva Pomurja. Dijaki in učenci se na rokodelskih delavnicah, ki jih vodijo posamezni mojstri, seznanijo z rokodelsko dediščino, spoznajo rokodelske poklice, naravne materiale in njihovo uporabnost, urijo ročne spretnosti ter razvijajo lastno ustvarjalnost tako, da tudi sami izdelujejo izdelke domače in umetnostne obrti.

Šola lahko izbira med številnimi rokodelskimi delavnicami (lončarstvo, oblikovanje keramike, pletenje iz šibja, slame in

ličja, polstenje, izdelovanje rož iz krep papirja, pirhov, lectovih src idr.).

Tehniški dan: Muzej premogovništva Slovenije v Velenju

Doživetje, ki ga obiskovalci nikoli ne bodo pozabili. Spust z najstarejšim še delujočim dvigalom v Sloveniji 157 metrov globoko, knapovska malica v najgloblji jedilnici v Sloveniji, sv. Barbara in večni rudarski pozdrav: »Srečno!« Premogovništvo in energetika sta oblikovala in preoblikovala Šaleško dolino. Posledice pridobivanja energije (TEŠ) opozarjajo na spremembe, ki jih človekova dejavnost povzroča v okolju. Nekoč travniki in vasi, zdaj jezera, kjer vas poleti vabita Velenjska plaža in pogumna Pika Nogavička. To so glasniki doline, kjer je pred dobrima dvema in več milijoni let začel nastajati lignit, ki ga velenjski knapi kopljejo še danes. V podzemnem delu muzeja za urico ali dve postanete knap tudi vi.

Tehniški dan: Eko terme Snovik

Tuhinjska dolina leži pod Kamniško-Savinjskimi Alpami in se razteza od Kamnika do Celjske kotline. Pred več kot sto leti pa se je v dolini začela zgodba o vodi, katere dober glas je hitro segel v »deveto vas«. Tako so iz izvira termalne vode, bogate z minerali, nastale terme, ki se že tri desetletja ponašajo z nazivom **EKO terme**. Ogrevanje z **obnovljivimi viri energije**, kotlovnica na biomaso, lastna biološka čistilna naprava, energijsko varčne apartmajske hiške, zeliščni vrt, zelenjavni vrt ter številne učne in gozdne poti so le najpomembnejše pridobitve, s katerimi se terme predstavljajo kot **okolju prijazne in energijsko učinkovite**.

Naravoslovni dan: Pečemo kruh-belokranjsko pogačo v Beli krajini

Spoznavanje Bele krajine doživimo z vidika dediščine z izjemno bogato ohranjenim ljudskim izročilom, narodno nošo, pesmimi, pisanicami, naravno in kulturno dediščino krajine. Staro mestno jedro Metlika je na treh med seboj povezanih trgih s pestro kulturno dediščino. Grad Metlika z Belokranjskim muzejem hrani bogate zbirke od arheoloških najdb, srednjega veka, vse do novejšje zgodovine, iz celotnega območja Bele krajine.

Za spoznavanje kulinarčnih posebnosti Bele krajine se odpravimo na domačijo, kjer ob vodenju prijazne gospodinje pripravimo testo za pečenje kruha in belokranjske pogače. V času pečenja kruha v krušni peči si v neposredni bližini ogledamo posebnost v slovenskem prostoru Tri Fare z najstarejšimi baročnimi orglami na Slovenskem.

Naravoslovni dan: Živimo zdravo v sožitju z naravo

V Eko Termah Snovik razvijajo odgovornost za zdravje, dobro fizično in psihično počutje po principu Kneippove metodologije petih načel gibanja, prehrane, vode, zelišč in urejenega življenjskega sloga.

Neposredno ob termah obiščemo urejena okolja za izvajanje različnih oblik gibanja, hoje, fitnesa v naravi in bosonoge poti. Na Kneippovi bosonogi učni poti hodimo po različnih materialih in v različnih temperaturnih vodnih okoljih. Širimo ozaveščanje pomena vode za življenje in zdravje. Z različnimi metodami razvijamo odgovornost do prioritet oziroma reda v življenju posameznika, da spoznamo svoje pomembne vrednote, cilje in naloge. Sestavimo zdrave dnevne obroke hrane in jih primerjamo z vsakdanjimi obroki. Pripravimo hranljivi prigrizek iz lokalno pridelane hrane in zeliščni napitek, ki ga estetsko opremimo in poskusimo v prijaznem ter pozitivnem okolju.

Kulturni dan: Začetki slovenske književnosti na Dolenjskem in Krka

Bogato območje Dolenjske nudi spoznavanje edinstvenih območij, ki so pomembno vplivale na razvoj slovenske književnosti že v času srednjega veka. Rojstna vas Rašica je danes najpomembnejša lokacija spoznavanja vloge in pomembnosti Primoža Trubarja za slovensko književnost in slovensko narodnost. Veličasten grad Turjak v bližini Trubarjeve domačije je spomenik, ki nam pripoveduje veličastno zgodovino skoraj tisočletne rodbine Auersperg, imenovanih tudi grofov Turjaških. Naravno krajino Dolenjske krasijo številni kraški pojavi in reke ponikalnice kot tudi reka Krka z njenim izvirom v Krški jami.

V 19. stoletju je bila Muljava v občini Ivančna Gorica zibelka slovenskega pisatelja in časnika Josipa Jurčiča. Muzej na prostem je edinstven primer ohranjene slovenske domačije, kot etnografske in kulturne dediščine z naravnim amfiteatrom, kjer se vsako poletje izvajajo gledališke predstavitve Jurčičevih del.

Kulturni dan: Stiški rokopisi, grad Bogenšperk in GEOSS

Stična z edinim še delujočim Cistercijanskim samostanom v Sloveniji, spomenik državnega pomena, je tudi skrbnica edinstvenih Stiških rokopisov. Obisk najstarejšega dela samostana, tiha srečanja z njegovimi prebivalci in spoznavanje rokopisnih veščin je resnično doživetje.

Ta kraj je bil tudi v 17. stoletju prava zakladnica znanja, v katero se je večkrat vračal Janez Vajkard Valvasor po številne informacije, ki jih je potreboval pri pisanju njegovega največjega dela Slava Vojvodine Kranjske, katerega original si ogledamo

na gradu Bogenšperk. Najmlajši srednjeveški grad Bogenšperk je prežet z raziskovalnim in inovativnim duhom polihistorja Janeza Vajkarda Valvasorja in vreden ogleda. Pobočje zasavskega hribovja s težiščem oziroma geometričnem središčem Slovenije je lahko še vedno navdih za raziskovanje naše zgodovine.

Kulturni dan: Novo mesto – mesto situl in Krka

Prepoznavna podoba mestnega jedra Novega mesta leži na dvigajočem se skalnatem polotoku, ki ga kot objem obliva reka Krka. Nekoč veličasten Rudolfswert, obdan z srednjeveškim obzidjem, je danes mesto z veliko zgodovinskih in kulturnih znamenitosti in z največjim številom najdb situl v EU, ki so občudovanja vredne razstavljene v Dolenjskem muzeju.

V preteklosti je bilo življenje meščanov v Novem mestu tesno povezano z reko Krko. Danes pa se po dolenski vijugasti lepoti imenujejo številne organizacije, klubi in tudi največje podjetje v Sloveniji. Zaposleni farmacevtskega podjetja Krka so predani širjenju znanja in možnosti raziskovanja med mlade generacije ter aktivnemu sodelovanju z okoljem.

Kulturni dan: Zagreb

Zagreb, glavno mesto sosednje Republike Hrvaške, se nahaja na zemljepisnem, kulturnem, zgodovinskem ter političnem križišču vzhoda in zahoda, povezuje pa tudi celinski in mediteranski del.

Današnji Zagreb je nastal v srednjem veku na dveh gričih: posvetni Gradec in cerkveni Kaptol, današnji Gornji grad/Zgornje mesto. Sčasoma se je pod dvema gričema oblikoval glavni trg. V 17. in 18. stoletju so se gradile baročne plemiške palače in cerkve. Razvoj trgovine, prometa, bančništva in industrije pa je v drugi polovici 19. stoletja vplival na oblikovanost mesta. V tem času je nastal tudi urbanistični načrt za Donji grad/Spodnje mesto. Mestna vzpenjača povezuje spodnji, ravninski in zgornji del mesta. Med številne pomembne zgodovinske in kulturne stavbe so umeščeni čudoviti parki z vodometi. Utrip mesta se lahko prepozna na območju tržnice in v neposredni okolici strogega centra Zagreba. Razdalje v Zagrebu si je možno krajšati z vožnjo s tramvajem in obiskati tako botanični vrt, kot tudi živalski vrt.

Tehniški dan: Gradovi ob Savi in energija

Ob izlivu reke Savinje v Savo in tam, kjer reka Sava pridobi širino v razširjeno dolino, se začena Posavje, ki se razteza vse do Krškega in Brežic.

V preteklosti je bila reka Sava vir preživetja in življenja ter najpomembnejša pot prevoznih sredstev, danes pa je glavni vir pridobivanja električne energije. Energetsko bogato območje elektrarn HE, TE, JE in SE nam nudi možnost njihovega spoznavanja.

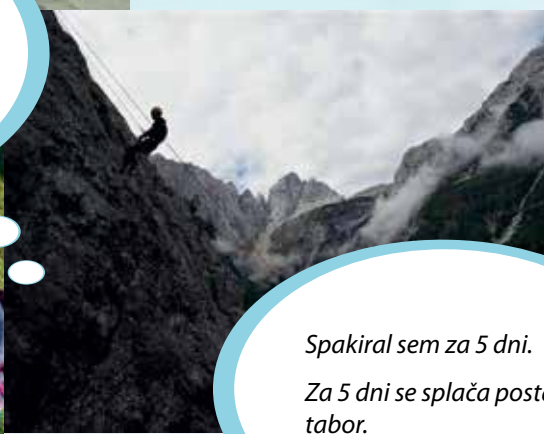
Zaščitna lega območja ob reki Savi je že v srednjem veku privabljal številne prebivalce k poselitvi, ki danes skupaj z gradovi na Hotemežu, v Sevnici, Rajhenburgu, Krškem in Brežicah krasijo in bogatijo slovensko dediščino skozi stoletja. Številne zanimivosti uspešnih in težkih časov skozi stoletja se ohranjajo v čudovitih zbirkah gradov.

ZAKAJ JE DOBRO BITI V ŠOLI V NARAVI 5 DNI

*Nabirali smo jih vseh pet dni.
Vsak dan vidiš nekaj novega.*

*Spakiral sem za 5 dni.
Za 5 dni se spleča postaviti
tabor.*

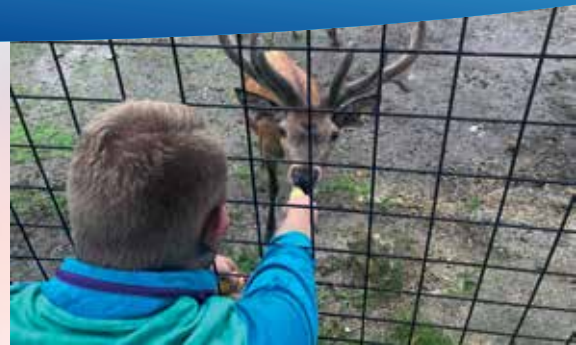

*Za odkrivanje lepote narave si je
treba vzeti čas.
Še 5 dni je premalo za opazovanje
sprememb na nebu.*

ZAKAJ JE DOBRO SPOZNATI VSE LOKACIJE

*Kobariški štruklji so samo naša specialiteta.
Kje so pa mlini na Muri?*

*Odkrivamo tam, kjer sami ne bi iskali.
Poglejte, kaj smo našli! Človeške ribice pa ne najdete kjerkoli.*

*Katere gore so pred nami?
Slovenija je tako raznolika, da je v celem življenju ne bomo uspeli raziskati.*

ZAKAJ JE ZIMA ZANIMIVA

S krpjami lahko pridemo kamorkoli.
Zima ni čas počitka – je čas iger!

Narava pokaže nekatere posebnosti samo pozimi.
Pozimi so razgledi lahko še lepši.

Zima je pomemben del naravnega cikla.
Tudi pozimi opazujemo nebo.

DRUŽENJE, SOCIALIZACIJA

*Delujemo kot eden.
Ni boljšega, kot uživati
skupaj s prijatelji.*

*Kdo bo danes poskrbel za
večerjo?
Skupaj bomo zmogli.*

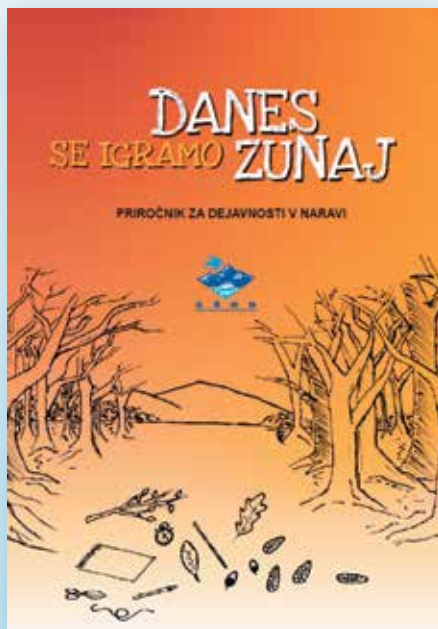
*Ker prijateljstva ostanejo.
Druženje ob ognju –
najboljši recept za umiritev.*

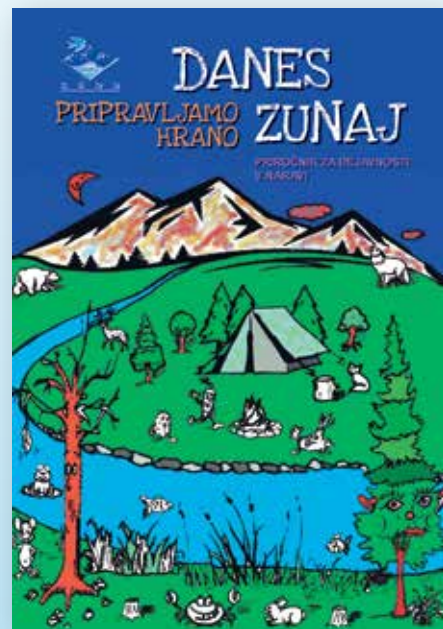
IZDANI PRIROČNIKI V ZBIRKI

Cena: 8 EUR

Cena: 5 EUR

Cena: 10 EUR

Cena: 8 EUR

Cena: 8 EUR

Naročilo: info@csod.si